

COLOFON

Algemene coördinatie: Staf Van Daele

Teksten: zie *Bronvermelding*

Tekstomwerking: Hubert Hendrix

Taalkundig nazicht: Miet Franssens en Guy Martens

Foto's: Philippe Barbaix en Robert Op de Beeck

Gedrukt door de drukkerij ACCO in Leuven

September 2006

INHOUD

<u>Inleiding</u>	iii
<u>Hoofdstuk 1 - De augustijnen</u>	
1. <u>Sint-Augustinus</u>	1
2. <u>Het ontstaan van de Orde der augustijnen</u>	3
3. <u>Een scheuring in het Westerse gelovig denken</u>	5
4. <u>De augustijnen in onze contreien</u>	6
5. <u>De augustijnen in Leuven</u>	10
<u>Hoofdstuk 2 - De parochie Onze-Lieve-Vrouw van Troost</u>	
1. <u>De augustijnen in Heverlee</u>	15
2. <u>De beginjaren van de parochie</u>	17
3. <u>Onze-Lieve-Vrouw van Troost</u>	20
4. <u>Heilige Rita van Cascia</u>	21
5. <u>De pastorie</u>	22
6. <u>Het mausoleum van de eenzaamheid</u>	23
<u>Hoofdstuk 3 - De kerk</u>	
1. <u>Algemeen</u>	29
2. <u>De gewelfschilderingen</u>	31
3. <u>De glasramen</u>	35
4. <u>De kruiswegen</u>	38
5. <u>Het orgel</u>	39
6. <u>Andere bezienswaardigheden</u>	41
<u>Hoofdstuk 4 - Een kerkgemeenschap</u>	
1. <u>Pastors</u>	47
2. <u>Kerkfabriek</u>	48
3. <u>Parochieraad</u>	49
4. <u>Misdienaars</u>	52
5. <u>Lectoren</u>	53
6. <u>Koor De Orgelpijpjes</u>	53
7. <u>Koor Wodan Skalden</u>	55
8. <u>Koor Organum</u>	56
9. <u>Zangvereniging Onze-Lieve-Vrouw van Troost</u>	58
10. <u>Kerk en Leven</u>	59
11. <u>Bibliotheek</u>	60

<u>Hoofdstuk 5 - Het godsdienstig leven</u>	
1. <u>Gezinsvieringen</u>	65
2. <u>Catechese</u>	66
3. <u>Kinderwoorddienst</u>	68
4. <u>Volksdevotie</u>	70
5. <u>Doopsels, vormsels, huwelijken, uitvaarten (tabel)</u>	72
<u>Hoofdstuk 6 - Het leven in de parochie</u>	
1. <u>De augustijnengemeenschap</u>	75
2. <u>Parochiale Werken vzw</u>	76
3. <u>KAV</u>	78
4. <u>KWB</u>	79
5. <u>Scouts Onze-Lieve-Vrouw van Troost en Gidsen Anne Frank</u>	81
6. <u>Herfstkring</u>	83
7. <u>WSP Heverlee-Leuven vzw</u>	84
8. <u>Ziekenzorg</u>	86
9. <u>Weduwen en alleenstaanden</u>	87
10. <u>OKRA Trefpunt Onze-Lieve-Vrouw van Troost Heverlee</u>	88
11. <u>Pluswerking</u>	90
<u>Bronvermelding</u>	95
<u>Schenkers</u>	
1. Erecomité	97
2. Steuncomité	99
<u>Woord van dank</u>	101
Kleurenkatern	103

Inleiding

De voornaamste oorzaak voor de oprichting van onze parochie is de beslissing van de gemeenteraad van Heverlee in 1949 om via verkavelingsplannen nieuwe woonwijken te laten bouwen op de Saffranenberg. Aanvankelijk werden die wijken kerkelijk toegewezen aan de parochie Sint-Lambertus en aan de parochie Sint-Jan-Evangelist van Park.

Ondertussen hadden de paters augustijnen in 1946 een klooster opgericht in Heverlee. Of het bestaan van dit klooster een beslissende rol heeft gespeeld in de erkenning van een zelfstandige parochie Onze-Lieve-Vrouw van Troost hebben we niet kunnen achterhalen.

Vele honderden parochianen werden in de kerk Onze-Lieve-Vrouw van Troost gedoopt, werden er gevormd, huwden er of werden er begraven. Daardoor zijn kerkgebouw en geloofsgemeenschap met elkaar verbonden. Om die reden hebben we ervoor gekozen beide aan bod te laten komen in dit boek. We hebben getracht zo getrouw mogelijk weer te geven wat we hebben kunnen vinden over de beginjaren van de parochie, alvorens alles verloren gaat.

In de eerste hoofdstukken overlopen we de geschiedenis van de augustijnen, laten we u de beginjaren van de parochie herbeleven en beschrijven we de bezienswaardigheden van de kerk. Nadien geven we alle verenigingen en werkgroepen het woord om hun eigen verhaal te doen met alle wel en wee. We danken de paters augustijnen voor het openstellen van hun archief in Gent en allen die een bijdrage hebben geleverd. Bij de titel van elke bijdrage verwijst een cijfer tussen haakjes naar de auteur, opgenomen in de Bronvermelding achteraan in het boek.

We hopen dat deze uitgave een ruimere kennis van onze parochie en het parochiale leven zal bijbrengen en ook een bijdrage kan leveren tot een hechte parochiegemeenschap waarin iedereen zich thuis voelt.

*Staf Van Daele
Voorzitter Parochieraad*

HOOFDSTUK I

DE AUGUSTIJNEN

1. Sint-Augustinus ⁽¹⁾

Afkomst en jeugd

Augustinus werd geboren op 13 november 354 in Thagaste (het huidige Souk-Ahras in Algerije). Zijn vader, Patricius, was een heiden. Zijn moeder, Monica, een christin. Monica liet haar baby op de lijst van doopkandidaten inschrijven, maar niet dopen. Patricius en Monica waren niet erg bemiddeld. Maar Augustinus vond een mecenas, die zijn hogere studies bekostigde. Dit wijst erop dat hij een veelbelovend intellectueel was.

Zo kon hij op 16-jarige leeftijd voor hogere studies naar Carthago gaan, een stad van rijkdom en losse levenswijze. Daar leerde hij een meisje kennen, waarschijnlijk van lagere stand of een slavin, dat zijn minnares werd. Zij kregen een zontje dat ze de naam Adeodatus (de door God geschonkene) gaven. Hun kind stierf jong, ongeveer achttien jaar oud.

De jonge intellectueel

Augustinus had een afkeer van geloven. Hij wenste van alles zeker te zijn. Hij sloot zich aan bij het manicheïsme dat hem beloofde inzicht in alles te geven zonder te moeten geloven. Na tien jaar zoeken keerde hij ontgoocheld deze godsdienst de rug toe. Zijn geloof in de menselijke rede had gefaald. Hij twijfelde er zelfs aan of een mens de waarheid wel kon bereiken.

Teleurgesteld ontdekte hij vervolgens de beste filosofie van die dagen, het platonisme, en tegelijkertijd het christendom. Zijn intellectuele en politieke ambities hadden hem inmiddels in Milaan gebracht, de keizerlijke residentie. Augustinus bezette daar de leerstoel van retorica. Dat was de hoogste wetenschappelijke post van die tijd. Hij had alles om een Romeins provincie-gouverneur te worden. Maar gelukkig is dat niet gebeurd. Zijn afkeer voor het katholieke geloof was er nagenoeg helemaal verdwenen door de preken van aartsbisschop Ambrosius. Na grondige studie van hun geschriften kwam Augustinus tot de bevinding dat christenen toch niet die naïeve mensen waren, waarvoor hij hen altijd gehouden had. In de paasnacht van 387 liet hij zich dopen door Ambrosius, tot grote vreugde van zijn moeder die hem naar Milaan gevolgd was.

De christen bisschop

Kort na zijn doopsel in Milaan keerde hij terug naar Noord-Afrika. Maar terwijl hij en de groep vertrouwelingen op een mogelijkheid wachtten om per boot over te steken, werd zijn moeder ziek en stierf ze te Ostia.

Omdat contemplatie en studie zo'n grote rol speelden in zijn leven, begon hij met bloedverwanten en vrienden een kloosterleven in zijn ouderlijk huis in Thagaste. Het was een leven van studie, van schrijven, van gebed en van zoeken naar mensen die dezelfde levenswijze wilden aangaan. Maar niet voor lang.

Na amper drie jaar eiste het volk hem op als opvolger van de bisschop van de havenstad Hippo (het huidige Annaba). In 391 werd hij in de basiliek van Hippo tot priester gewijd en in 395 of 396 werd hij daar bisschop.

Als bisschop ontplooidde hij zijn grootste literaire activiteit. Maar ook als bisschop bleef hij monnik. Rond 397 schreef hij zijn Regel voor een monnikengemeenschap, waarin hij alle nadruk legt op de opbouw van een samenleven, gedragen door gelijkheid en liefde. Daarin zag hij vooral een alternatief ideaal voor een maatschappij, die maar al te vaak beheerst werd door geld, macht en egoïsme. Als bisschop begon voor hem een druk leven. Heel zijn tijd werd opgeëist door preken, concilies, publieke debatten en reizen. Dikwijls bleven hem alleen maar de nachten over om zijn boeken te schrijven.

De ondergang van het Romeinse rijk heeft een sterke weerslag gehad op zijn denken. De val van Rome in 410 was de aanleiding tot het schrijven van zijn werk *De stad van God*. Het definitieve einde van het Romeinse rijk in Noord-Afrika kwam er in mei 429 met de inval van de Vandalen. Tijdens de belegering van de stad Hippo overleed de bisschop-monnik er op 28 augustus 430.

Een groot kerkvader

De uitzonderlijke betekenis van Augustinus als theoloog en bisschop vindt men vastgelegd in de ongeveer 12.000 bladzijden geschriften die deze kerkvader naliet: wijsgerige en theologische studies, Bijbelcommentaren, polemische werken, sermoenen en brieven.

Men kan zich terecht afvragen waar hij, die belast was met het dagelijks bestuur van een vrij moeilijk bisdom, nog tijd gevonden heeft voor zoveel studie en wetenschappelijk werk. Veel schrijvers gaan meestal niet diep. Hij echter slaat iedereen met verstomming door de diepgaande ontleding van zijn eigen gemoed in het beroemde bekeringsverhaal *Belijdenissen* dat nog wereldwijd vertaald en opnieuw uitgegeven wordt. In zijn overige werken beschrijft hij, niet minder scherpzinnig, de loop van de menselijke gedachten en de beweeglijkheid van het gemoed. Zijn levenslange zoektocht naar duidelijk inzicht en eerlijke standpunten heeft hem vooral doen stilstaan bij de concrete vormen van liefde en geloof, de aantrekkingskracht van God op de mens, de Kerk als gemeenschap van vertrouwen en overgave rondom de persoon van Jezus, de liefdevolle verantwoordelijkheid als hoogste en enige vorm van gezag.

Men mag terecht zeggen dat Augustinus de veelzijdigste en meest gelezen schrijver is van de Latijnse kerk, van wie de werken telkens opnieuw richtinggevend zijn voor de bezinning over de kerkgemeenschap en haar gelovig denken en handelen. Zijn beschouwingen over het Godsmysterie worden tot op vandaag niet geëvenaard of verbeterd.

2. Het ontstaan van de Orde der augustijnen (1)

De eerste kloosters

Na zijn priesterwijding in 391 stichtte Augustinus in Hippo een nieuw klooster waar hij als enige priester samenleefde met een groep lekenmedebroeders. Tevens richtte hij er een klooster op voor nonnen, met aan het hoofd zijn zuster, die weduwe was.

De door Augustinus rond 397 opgestelde leefregel voor een monnikengemeenschap wordt beschouwd als de oudst bekende en bewaarde monnikenregel van het Westen. Het is een meesterstuk van kloosterlijke wetgeving en de enige van de oude kloosterregels die nooit een verandering heeft moeten ondergaan. Hij wordt niet alleen door alle augustijnen gevolgd, maar ook door andere kloosterorden zoals de dominicanen, de norbertijnen, de kruisheren, de gasthuiszusters, de zwartzusters,...

Na de inval van de Vandalen in Noord-Afrika in 429 stierven veel augustijner monniken en augustijner zusters de marteldood. Sommige overlevenden trokken zich terug in afgelegen plaatsen, om daar in rust en vrede het kloosterleven weer te hervatten. Door die leefwijze kregen zij de naam eremieten of kluisenaars. Anderen weken uit naar het Europese continent. Zij vestigden zich vooral in Italië, maar ook in Zuid-Spanje en Zuid-Frankrijk richtten zij kloosters op, die de Regel van Augustinus volgden.

De verdere groei

In de daaropvolgende eeuwen werd de Regel van Augustinus meer en meer aangenomen door religieuze gemeenschappen en in de 12de eeuw waren er in het Westen meer kloosters waar de Regel van Augustinus dan die van Benedictus werd gevolgd. Van samenhang was echter nog geen sprake.

In maart 1244 verenigden verschillende groepen Toscaanse eremieten zich tot een nieuwe orde (de term orde betekende in de middeleeuwen Regel en levenswijze). De paus verbond aan deze eerste unie van kluizenaars een apostolische opdracht. Hij gaf hun de taak te preken en biecht te horen in de stedelijke samenleving. Hij liet hun enkel toe de Regel van Augustinus te volgen. Sommigen beschouwen 1244 dan ook als de stichtingsdatum van de augustijnen.

De Magna Unio

Een grote verspreidingsgolf van het augustijns kloosterideaal wordt gesitueerd in het begin van de 13de eeuw. Gestart op het grondgebied van het huidige Italië, bereikte de kluizenaarsbeweging via de Duitse gebieden ook de “Nederlanden”. Hoewel de exacte stichtingsdatum meestal niet gekend is, worden heel wat stichtingen gedateerd in de periode 1236-1250. In deze periode waren augustijnen actief in Hasselt, Leuven, Mechelen, Brugge en Edingen. Nieuwe kloosters werden meestal gesticht door een afvaardiging uit een bestaand klooster.

In 1255 nodigde paus Alexander IV alle vestigingen van augustijner eremieten en andere congregaties die de Regel van Augustinus volgden, uit voor een verenigingskapittel in Rome. In 1256 werden zo alle augustijner eremieten samengevoegd in de *Orde van de Eremieten van Sint-Augustinus*. 122 kloosters werden daardoor onder één gezamenlijke leider geplaatst: de prior-generaal. Deze Magna Unio wordt door de meesten beschouwd als het echte stichtingsmoment van de augustijnen.

De pas opgerichte Orde werd verdeeld in vier provincies, elk geleid door een prior-provinciaal: de Italiaanse, de Frans-Engelse, de Duitse en de Spaans-Portugese. De Schelde was als grens gekozen tussen de Frans-Engelse en de Duitse provincie.

De verenigde Orde kreeg de privileges van de bedelorden om in het bestaan te voorzien en de toelating om vaste goederen gemeenschappelijk te bezitten. Zij kreeg eveneens het recht om te preken en biecht te horen. De kloosters, geleid door een prior, waren geen gehoorzaamheid verschuldigd aan de plaatselijke bisschop, maar werden via een prior-provinciaal rechtstreeks onder de leiding van de prior-generaal geplaatst en waren alleen aan hem en aan de paus verantwoordelijk.

3. Een scheuring in het westerse gelovig denken (1)

Een eerste Belgische provincie

Het samenvoegen van kloosters en het leiding geven gaf een enorme impuls aan de jonge Orde der augustijnen. Het aantal kloosters steeg van 122 in 1256 naar 236 in 1300 en naar 292 in 1330. Dit leidde naar de opsplitsing van de vier oorspronkelijke provincies: in 1317 waren er al 23 provincies.

Ook de Duitse provincie kende een sterke aangroei. In 1299 telde de provincie reeds 80 kloosters en werd ze in vier provincies opgesplitst. Wij gingen deel uitmaken van de Keuls-Belgische provincie, samen met het Rijnland, Nederland en Frans-Vlaanderen. Er werd een akkoord bereikt om de kloosters ten westen van de Schelde bij de nieuwe provincie te voegen. Deze provincie telde bij haar oprichting 15 kloosters. Op het einde van de 15de eeuw was dit aantal gestegen tot 25. In 1509 tenslotte kreeg ditzelfde grondgebied de nieuwe naam *Belgische provincie* toegewezen. Toen waren er bij ons nog vestigingen bijgekomen in Ieper en Gent.

Ontstaan van het protestantisme

Op het einde van de 15de en begin 16de eeuw maakte de Orde een moeilijke periode door. Bij sommigen ontstond onvrede wegens de vele uitzonderingen die op de Regel werden toegestaan. In de Saksische augustijnenprovincie ontstond een beweging die de oorspronkelijke idealen opnieuw op de voorgrond wilde plaatsen. Deze hervormingsbeweging verspreidde zich over de Duitse provincies en over de Nederlanden. Er ontstond een hardnekkig geschil tussen de *observanten* (aanhangers van de hervorming) en de *conventuelen* (voorstanders van de oude gewoonten).

Maarten Luther was een augustijn. Hij was professor in de theologie aan de universiteit van Wittenberg. Hij trad toe tot de Saksische observantencongregatie en predikte tegen de vele wantoestanden. Vooral tegen de verkoop van aflaten ging hij sterk te keer. Maar toen hij op 31 oktober 1517 zijn 95 stellingen tegen het misbruik van de aflaat aan de deur van de slotkapel te Wittenberg spijkerde, kon hij, noch iemand anders vermoeden dat dit een ogenblik van historische betekenis was.

Karel V werd in oktober 1520 in Aken tot keizer gekroond. Volgens de gebruiken moest hij ondermeer plechtig beloven het heilige katholieke geloof te verdedigen, de Kerk en haar dienaren te beschermen en de paus de

verschuldigde toewijding te betonen. Gans zijn leven zal hij die eed getrouw blijven en ijveren voor de eenheid van het katholieke geloof.

Enkele dagen na zijn kroning kondigde hij een rijksdag af, die in januari 1521 in Worms werd gehouden. Luther werd op die rijksdag verhoord. Voor de jonge keizer vertegenwoordigde Luther een wereld die hij niet kon en niet wilde begrijpen. Bewust van zijn plicht als wereldlijk hoofd van de christenheid stelde keizer Karel eigenhandig de veroordeling van Luther tot ketter op en sloeg hem in de rijksban.

Hiermee kwam de rust niet terug, integendeel. Door het opduiken van allerlei volgelingen was de hervormingsbeweging niet meer te stuiten. De observantenbeweging groeide uit tot het protestantisme, dat na triomfen in Duitsland, ook ingang vond in Engeland, de Scandinavische landen, de Nederlanden, ...

Luther was een augustijn, maar dat betekent niet dat de augustijnenorde als dusdanig verantwoordelijk moet worden gesteld voor de daden van deze rebel. In de Orde zelf bleef de orthodoxie onaantast ondanks het verlies van vele kloosters.

De Contrareformatie

De hervormingsgedachte beroerde ook de paus. In 1545 riep hij een concilie bijeen in Trente om zich te buigen over de misstanden binnen de Kerk en om, zo mogelijk, de eenheid te herstellen. Het concilie zal – met onderbrekingen – duren tot 1563. Er werd onder meer beslist dat de rooms-katholieke Kerk alleenzaligmakend, heilig en onfeilbaar was, dat de kerkelijke tucht zou worden verscherpt, dat de handel in aflaten zou worden afgeschaft, ...

Op dit concilie werden de fundamenteën van de Contrareformatie gelegd. Met harde hand werd opgetreden tegen de afvalligen. Maar ook de protestanten schuwden geen geweld, zoals de Beeldenstorm van 1566 aantoonde. De augustijnen werden uit ongeveer de helft van hun kloosters verdreven.

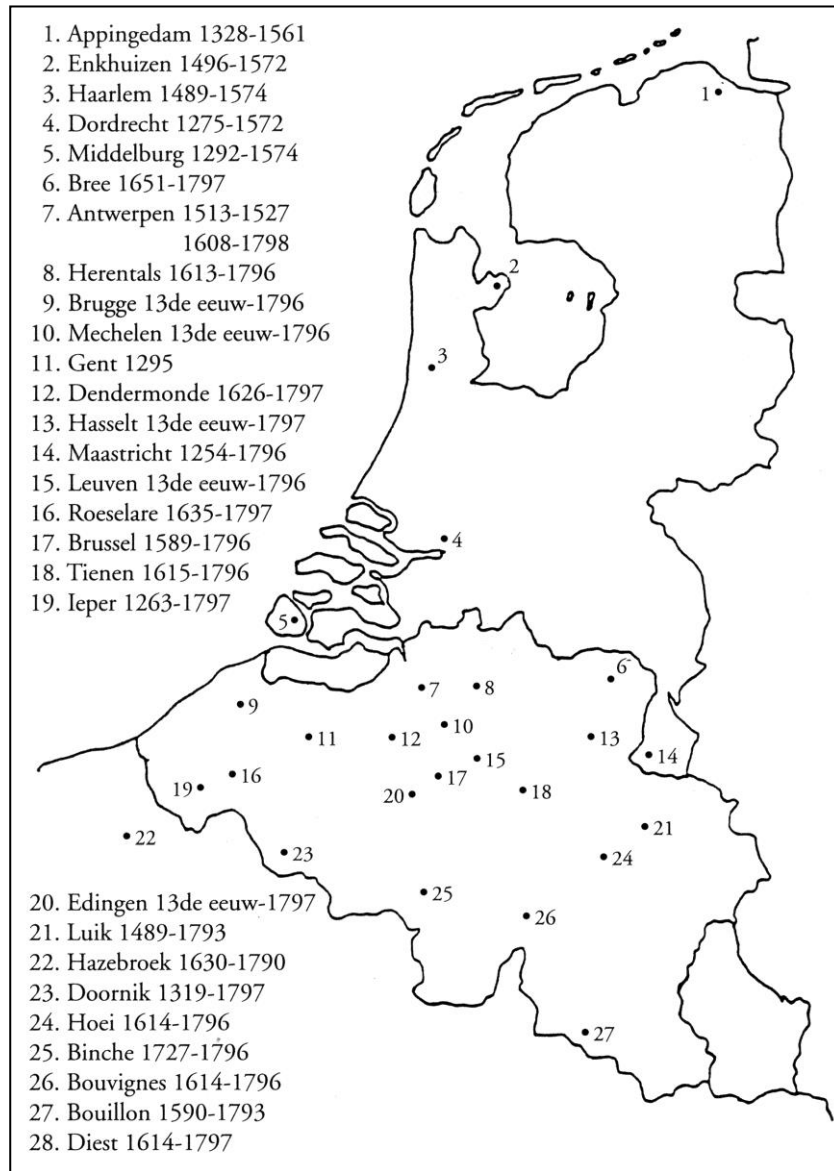
Naar het einde van de 16de eeuw toe kwamen de augustijnen de crisis te boven en konden ze weer uitgroeien tot een bloeiende Orde, althans in de Zuidelijke Nederlanden. De Noordelijke Nederlanden hadden zich immers afgescheiden van het Zuiden en gingen een eigen calvinistische koers varen.

4. De augustijnen in onze contreien ⁽¹⁾

De Spaanse Nederlanden

Onder het bestuur van Albrecht en Isabella brak weer een tijd van nieuwe bloei aan, zodat de augustijnen hun invloed op godsdienstig en cultureel gebied konden doen gelden. Naast het herstel van bestaande kloosters werden vóór het midden van de 17de eeuw nieuwe kloosters opgericht in Bouillon, Doornik,

Antwerpen, Herentals, Diest, Hoi, Bouvignes bij Dinant, Tienen, Dendermonde, Roeselare en Bree.

In deze periode legden de augustijnen zich ook toe op de opvoeding van de jeugd in de geest van de katholieke hervorming. Evenals de jezuiten richtten zij in alle belangrijke steden colleges op voor middelbaar onderwijs.

De aangroei van de nederzettingen leidde in 1679 tot een splitsing in een *Provincia Belgica* met 26 kloosters en een *Provincia Coloniensis* met 10 kloosters.

In 1682 werden de 5 kloosters van Frans-Vlaanderen toegewezen aan een nieuwe *Gallo-Belgische* provincie. De *Flandro-Belgische* provincie behield dan nog 21 conventen.

Onder Oostenrijks bewind

Met het aantreden van keizerin Maria-Theresia begonnen de problemen voor de kloosterorden in de Nederlanden. De eerste maatregelen waren vooral gericht tegen de financiële grootmacht die de kloosters in die periode waren. De gewijzigde economische situatie vroeg dat geld geïnvesteerd werd. Het kapitaal dat de kloosters gedurende vele eeuwen verworven hadden en dat niet economisch productief aangewend werd, werd als verkwisting beschouwd.

Nagenoeg tot het einde van de 18de eeuw bleef het onderwijs en het toezicht op het onderwijs het monopolie van de katholieke kerk. Toen in 1773 de jezuïetenorde door paus Clemens XIV opgeheven werd, besliste de wereldlijke overheid deze leemte op te vullen door het creëren van staatsscholen. Zoals er vroeger een wedijver was tussen de augustijnen en de jezuïeten, ontstond er nu een wedijver tussen de colleges van de augustijnen en de staatsscholen.

Door een decreet van 1781 werden op keizerlijk bevel de kloosters van Bree, Bouillon, Hasselt, Hoei en Luik, die tot het prinsbisdom Luik behoorden, aan het gezag van de Flandro-Belgische provincie onttrokken en ondergebracht in een zelfstandige Luikse provincie.

Op bevel van keizer Jozef II werden op 2 juli 1783 alle contemplatieve orden afgeschaft omdat ze volgens de keizer nutteloos waren voor de samenleving. De augustijnen ontsnapten aan die opheffing omdat ze door een uitgebreid net van humanioraonderwijs hun sociaal nut konden bewijzen.

De Franse periode

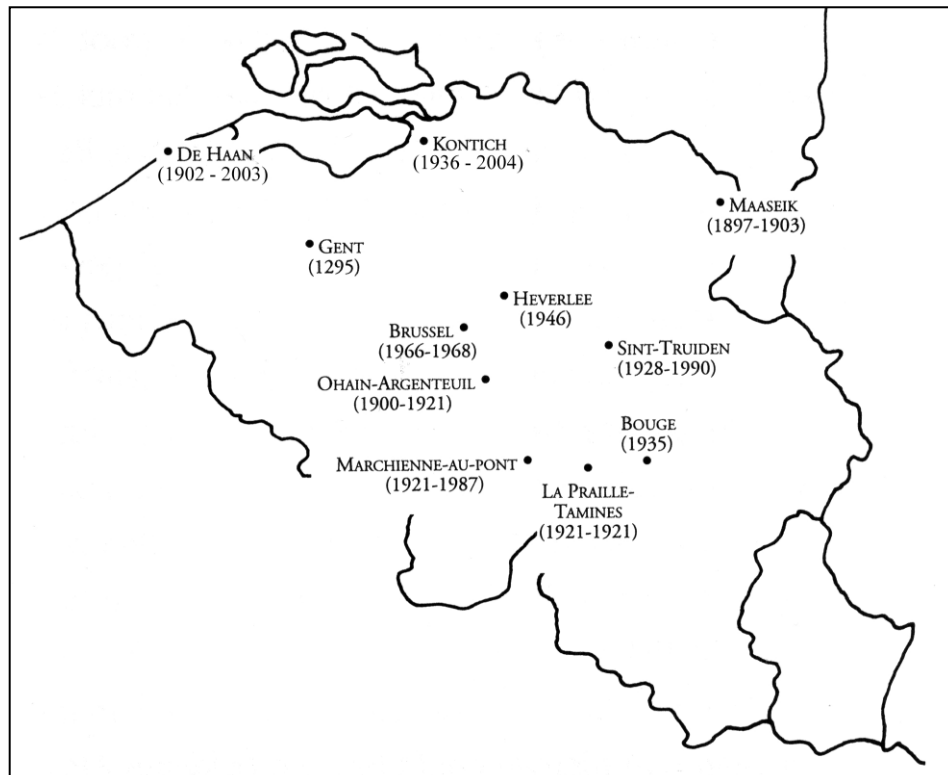
Op 1 september 1796 werd in Parijs het decreet uitgevaardigd dat alle orden en alle andere religieuze verenigingen moesten worden opgeheven. Alle goederen werden in beslag genomen en de religieuzen werden verplicht hun kloosters te verlaten.

Aan deze blinde vervolgingen kwam echter snel een einde. In Gent konden de augustijnen al in december 1796 hun kerk en klooster terugkopen. Zij heropenden hun kerk en concentreerden zich errond, waardoor zij gezorgd hebben voor de overleving van de Orde.

Het onafhankelijke België

De Belgische Omwenteling van 1830 luidde een nieuwe tijd in. Ook het kloosterleven kon zich weer ontplooiën dank zij de opname in onze grondwet van de vrijheid van vereniging.

Na de heropening in Gent van het Sint-Stefanus klooster trachtten de augustijnen nog andere door de Fransen onteigende kloosters voor de Orde terug te winnen,

want voor de canonieke oprichting van een zelfstandige ordeprovincie moest men immers over ten minste drie kloosters kunnen beschikken. Die droom zal maar werkelijkheid worden in het begin van de 20ste eeuw door de opening van een klooster in Maaseik (1897) en in Ohain-Argenteuil (1900).

Beide stichtingen kenden maar een kort bestaan. Maar ondertussen was De Haan aan Zee opgericht en ontstonden er later ook stichtingen in Tamines-la-Praille, Marchienne-au-Pont, Sint-Truiden, Kontich en Bouge. De stichtings- en sluitingsdata van al deze nederzettingen zijn te vinden op het kaartje.

Na de Tweede Wereldoorlog kende de Belgische provincie nog twee stichtingen: Heverlee in 1946 en Dungen in het toenmalige Kongo in 1952. De huidige

provincie wordt geleid door pater Paul De Wit o.s.a.¹ en is nog werkzaam in Bouge, Gent en Heverlee. Samen met de Duitse provincie geeft ze leiding aan het vicariaat van Kongo.

5. De augustijnen in Leuven ⁽¹⁾

Het begin en de universiteit

De stichtingsdatum van de augustijnen in Leuven is niet met zekerheid te bepalen, maar we vinden hen al in de eerste helft van de 13de eeuw in Leuven. In 1236 zouden zij, volgens de meeste geschiedschrijvers, op de Vismarkt bij een kapel hebben gewoond, toegewijd aan Johannes de Doper. De kloosterkerk, eveneens aan Sint-Jan toegewijd, werd gebouwd in de jaren 1265-1284. Het was een gotisch gebouw met drie beuken en vijf altaren.

Van in de middeleeuwen al bloeiden in het klooster van Leuven de generale studies van de Orde. Met de Leuvense Alma Mater onderhielden de augustijnen hartelijke betrekkingen. De eerste stichtende vergadering van de universiteit vond zelfs plaats in hun refter (1425). De administratie van de universiteit vergaderde tot ver in de 18de eeuw in de grote refter van het klooster. De godsdienstige feestelijkheden van de Alma Mater werden vaak in de kloosterkerk gevierd.

Hun inzet voor het onderwijs

Aan het Leuvense augustijnenklooster waren twee colleges verbonden: één voor de studie van de theologie en één voor de studie van de humaniora. Het theologisch college, gekend onder de naam *Schola Augustiniana*, werd in 1447 met 40 studenten bij de jonge universiteit geïncorporeerd, evenals de kloosters van de Leuvense minderbroeders en dominicanen.

Het college voor de studie van de humaniora, ook *Latijnse school* genoemd, was gevestigd in de pedagogie “De Lelie” en gaf onderricht in de grammatica als voorbereiding tot het universitair onderwijs.

De opvoeding van de jeugd in christelijk-humanistische geest volgens het programma der katholieke Reformatie was in de 17de eeuw één der voornaamste werkzaamheden der Zuid-Nederlandse augustijnen. Op 12 maart 1612 werd hun Sint-Augustinuscollege geopend in zes huizen aan de Vaartstraat, ter vervanging van de vroegere Latijnse school. In het college werd altijd een volledige cursus humaniora gegeven in zes klassen vanaf de *rudimenta* tot de *rhetorica* met Latijn en Grieks als voornaamste vakken. Het onderricht in alle augustijnencolleges van het land gebeurde met dezelfde handboeken.

¹ o.s.a. Ordo sancti Augustini – Orde Sint-Augustinus

Het aantal leerlingen steeg gedurig en nieuwe gebouwen werden noodzakelijk. In 1680 werd de eerste steen gelegd van het nieuwe college in de Vaartstraat waaraan acht jaar gebouwd werd. De gemeenschap kwam erdoor in diepe schulden. Ondertussen was er een stevige concurrent voor het humanioraondericht opgedoken in de vorm van het Heilige-Drievuldigheidscollege op de Oude Markt (1657). Het augustijnencollege was door de universiteit vanaf zijn oprichting meer beperkingen opgelegd en moest een ongelijke strijd voeren met het nieuwe college. In 1743 stopten de augustijnen met hun humanioraonderwijs in Leuven.

De gevolgen van de Franse Revolutie

Als gevolg van de Franse Revolutie werd in 1796 ook het Leuvense klooster opgeheven. Op 1 april 1798 werd gans het domein verkocht en nadien verdeeld in vier kavels. In mei 1801 werd de driebeukige kerk afgebroken door Waalse werkkrachten en militairen die in het Pauscollege gehuisvest waren.

Bij het uitbreken van de Franse Revolutie bezaten de Leuvense augustijnen een pachthof in Bertem, in Winksele en in Kortrijk-Dutsele en huizen in Leuven in de Brusselsestraat en in de Vaartstraat. Verder bezaten zij nog bijna 200 ha. velden, weiden en bossen verdeeld over 27 parochies rond de stad. Met de Franse Revolutie ging dit allemaal verloren.

De zichtbare overblijfselen

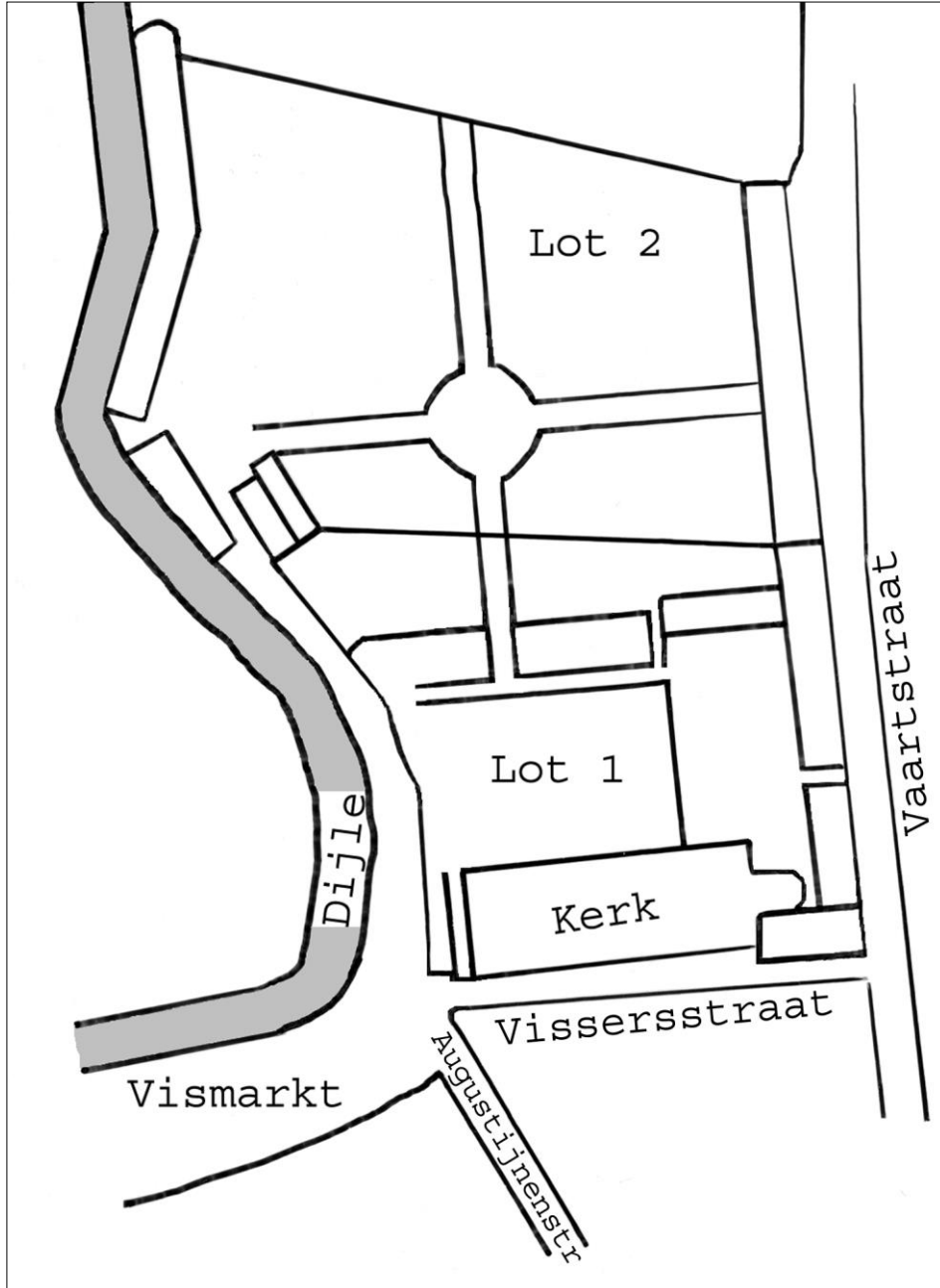
Het klooster der augustijnen werd begrensd door de Vismarkt, een arm van de Dijle die later gedempt werd (de huidige Karel van Lotharingenstraat), de eerste ringmuur van de stad, de Vaartstraat en de Vissersstraat.

De vleugel van het kloosterpand langs de Vismarkt is verbouwd tot woningen met balkons die niet de indruk wekken dat ze een veel ouder gebouw bevatten. In de voormalige keuken-winterrefter is mits verbouwingen de taverne “Blauwe Schuit” gevestigd. De gevel naar de tuinzijde is tamelijk intact bewaard gebleven.

Van het college langs de Vaartstraat werd een gedeelte afgebroken in 1968 en vervangen door een flatgebouw (nummers 35-37). De nummers 33 en van 39 tot 45 zijn nog verbouwde delen van het college.

Het grote schilderij van Gaspar De Crayer “De Heilige Maagd omringd door heiligen” uit 1649, dat hing boven het hoofdaltaar van de kloosterkerk, hangt thans in de Sint-Romboutskathedraal te Mechelen.

In tegenstelling tot andere kloostervestigingen zijn de sporen van het Leuvense klooster toch niet helemaal verloren gegaan.

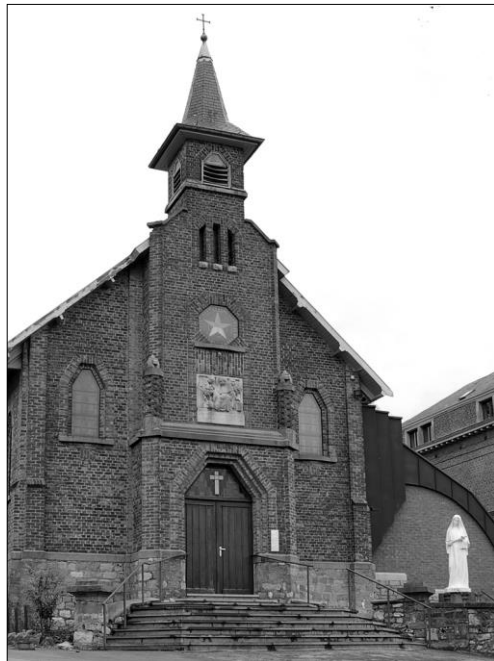
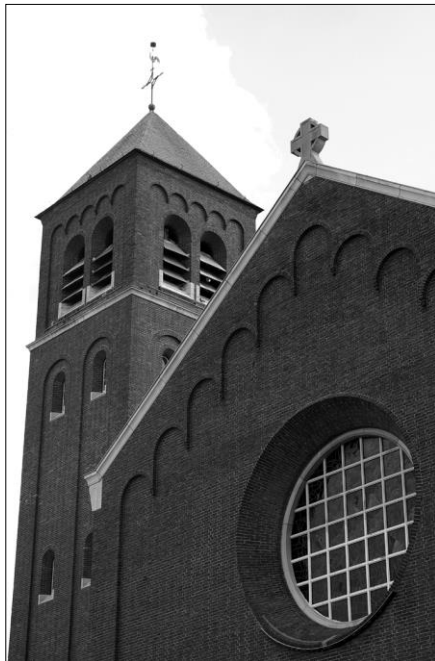

Sint-Stefanusklooster Gent

Kerk Onze-Lieve-Vrouw van Troost
Heverlee

Heiligdom Heilige Rita
Bouge

HOOFDSTUK 2

DE PAROCHIE ONZE-LIEVE-VROUW VAN TROOST

1. De augustijnen in Heverlee (2)

In vorig hoofdstuk werd al melding gemaakt van het feit dat de augustijnen een klooster hadden in Leuven sinds de 13de eeuw. Dit klooster werd gesloten als gevolg van de Franse Revolutie. Pas 150 jaar later werd er in de omgeving van de Leuvense Alma Mater een nieuw augustijnenklooster geopend.

Op 7 juni 1946 besloot het bestuur van de augustijnen, in een vergadering gehouden bij de zwartzusters in Leuven, tot de aankoop van een huis in de buurt van Leuven. Uiteindelijk werd het een villa in Heverlee, in de Parkbosstraat, een zijstraat van de Hertogstraat. In dat huis zou het nieuwe klooster opgestart worden.

Kardinaal Van Roey gaf als aartsbisschop op 16 juni 1946 zijn toelating om een klooster op te richten. De Congregatie van de Religieuzen in Rome gaf de toestemming op 20 juli en het generale bestuur van de augustijnen op 22 juli 1946.

Nog hetzelfde jaar werden de eerste augustijner studenten aan de universiteit van Leuven in de villa ondergebracht: Antoon Baekelandt, Paul Braem, Servaas

Gabriëls en Herman D'hooge zijn de mensen die in de parochie allicht bekend zijn gebleven.

Op 9 augustus 1952 verleende het aartsbisdom de toelating om grond aan te schaffen voor de bouw van een klooster met daaraan verbonden een openbare kerk, die ook als parochiekerk dienst kon doen. Het klooster zelf was bedoeld als studiehuis voor de eigen studenten en werd opengesteld voor medebroeders uit andere provincies, die aan de K.U.Leuven kwamen studeren.

Aansluitend bij de oefenterreinen van de kazerne, lagen heel wat gronden. Ze hadden toebehoord aan kanunnik Armand Thiéry die in 1937 over zo'n tien hectare beschikte. Op 11 november 1940 maakte hij alle gronden over aan de door hem nieuw opgerichte *Association sans but lucratif Secrétariat des Oeuvres à Park (Heverlee)* met zetel in de Pakenstraat 101. Op 16 november 1943 werd het geheel verkocht aan Narcisse Defoy en zijn echtgenote Marie Colette, woonachtig in Ciney, waarmee Thiéry in kennis was geraakt. Deze gronden, die een ingewikkeld patroon vertonen, werden vanaf 1952 in diverse aankopen verworven door de paters augustijnen. Maar bij de bespreking van de definitieve plannen voor het klooster in januari 1955 bleek dat die niet allemaal nodig waren. Men dacht eraan de overtollige gronden te verkopen om zo de bouw van het klooster te helpen financieren. De augustijnengemeenschap bepleitte daarom een verkavelingsplan bij het gemeentebestuur van Heverlee. Op 29 november 1955 gaf de gemeente Heverlee haar akkoord aan het voorgestelde verkavelingsplan en de verkoop kon beginnen. Het zou nog duren tot 1961 alvorens alle overbodige gronden verkocht waren. Door die verkoop werden de Langendaallaan, de Voordelaan en de Heidelaan aangelegd.

Tijdens de bouw van de kerk begon men in 1955 met het optrekken van het klooster. Op 13 januari 1958 begon de verhuizing van de Parkbosstraat naar het nieuwe kloostergebouw. Op 28 januari 1958 werd het klooster ingewijd door monseigneur Van Lierde o.s.a. vicaris van het Vaticaan en kreeg het de naam Sint-Thomas van Villanova. Diezelfde dag werd de theologische opleiding van het klooster in Gent naar Heverlee overgebracht. In 1964 volgde de filosofische

opleiding en in 1967 het noviciaat. Tot aan de grote crisis in 1968 en de daaropvolgende jaren zou het klooster een opleidingshuis en studiehuis blijven van de Belgische augustijnen. Inmiddels had het huis zich ook ontwikkeld tot een studiehuis voor buitenlandse augustijnen, die aan de universiteit kwamen studeren. Geleidelijk nam ook deze buitenlandse aanwezigheid af en zijn er dan vanaf 1980 niet-augustijner studenten in de gemeenschap komen wonen, die zich weliswaar bereid moesten verklaren aan het gemeenschapsleven deel te nemen. Tot op vandaag zetten deze studenten de traditie van een studiehuis verder.

Het Augustijns Historisch Instituut met zijn wetenschappelijk tijdschrift, ooit door Norbertus Teeuwen opgericht, heeft sinds 1990 een nieuw onderdak gekregen vlak naast de kerk in een daartoe gebouwde ruimte. Er is een bibliotheek bij die intussen helemaal gespecialiseerd is in Augustinus en de geschiedenis van de Orde der augustijnen, hier in de Lage Landen en daarbuiten. In dat Instituut zijn er minstens drie augustijnen werkzaam met daarnaast enkele betaalde krachten en een paar welgekomen vrijwilligers. Deze bibliotheek staat uiteraard ook open voor de parochianen, want naast de vakliteratuur is er een mooie collectie kunstboeken, geschiedenisboeken en literatuur.

2. De beginjaren van de parochie ⁽³⁾

Op het einde van de Tweede Wereldoorlog waren op de Saffranenberg naast een oefenterrein van de kazerne voornamelijk weiden en akkerland, met hier en daar een huis. In 1949 neemt de gemeente Heverlee het initiatief om via verkavelingsplannen twee nieuwe woonwijken te laten bouwen. In de wijk Withof worden tussen 1951 en 1952 zesenzestig huizen gebouwd die voor één derde aan de Sint-Lambertusparochie worden toegewezen en voor twee derden aan de parochie van Park. In 1953 en 1954 worden in de wijk Kriekenbos honderdennege huizen gebouwd die allemaal van Sint-Lambertus moeten afhangen. In 1955 staan er ook al een veertigtal huizen langs de Leeuwerikenstraat, de Pakenstraat en de Zavelstraat.

We hebben geen geschreven sporen gevonden van gesprekken tussen de provincie der augustijnen en het aartsbisdom betreffende de oprichting van de parochie Onze-Lieve-Vrouw van Troost. Maar die zullen er zeker wel geweest zijn. De uitbouw van de wijken Withof en Kriekenbos werd snel gevolgd door de bouw van de kerk, die voldoende groot werd opgevat om als parochiekerk te kunnen worden gebruikt (de eerste steen werd gelegd op 5 mei 1954). Vanaf september 1955 legde pater Louis Claessens o.s.a. huisbezoeken af bij de inwoners van de nieuwe wijken en stelde hij zich voor als de toekomstige pastoor. Tevens engageerde hij zich in de pas opgerichte verenigingen KAV en KWB. Hij was de drijvende motor voor de eerste Vlaamse kermis die geld moest opbrengen voor de te bouwen parochiezaal. Zo'n Vlaamse kermis duurde drie dagen: naast volksspelen, verkoop van tombolalotjes en eet- en drankstandjes

waren er ook optredens van het koor van de Boerenbond en van het soldatenorkest van de kazerne. Vanaf 1963 kwam er zelfs een wielervedstrijd bij.

Een officiële erkenning door het aartsbisdom laat echter op zich wachten. De aanpalende parochies tonen zich niet gelukkig met de oprichting van een nieuwe parochie. Om moeilijkheden te vermijden, trekt pater Louis Claessens zich op 12 augustus 1956 terug uit de bestaande verenigingen en stopt ook met huisbezoeken. Dit is niet naar de zin van de inwoners die een afvaardiging sturen naar de deken van Heverlee om hem te vragen een onderhoud met kardinaal Van Roey te regelen. Op 25 augustus meldt monseigneur Schoenmaeckers, hulpbisschop van Mechelen, in naam van de kardinaal, dat de parochie zal worden opgericht, waarna de gemoederen weer bedaren.

De parochie Onze-Lieve-Vrouw van Troost wordt door het aartsbisdom officieel erkend op 4 maart 1957. De benoeming van pater Louis Claessens tot eerste pastoor van de parochie gebeurt door kardinaal Van Roey op 5 maart 1957 en op 17 maart 1957 wordt de aanstellingsbrief plechtig voorgelezen door de heer Verdée, deken van Heverlee, in een goed gevulde parochiekerk terwijl buiten de regen neerplent.

Op 6 juli 1958 wordt de parochie uitgebreid met de Bronlaan, waar achtendertig huizen klaar zijn gekomen voor bewoning.

Kerkelijk is de parochie dus opgericht, maar er is ook nog een erkenning nodig door het Ministerie van Justitie opdat de pastoor een wedde kan ontvangen en om een kerkfabriek te kunnen oprichten zodat een eventuele betoelaging mogelijk wordt. Elk jaar maakt elk bisdom een lijst op van de op te richten parochies, gerangschikt in een volgorde van prioriteit. De minister integreert de verschillende lijsten tot één lijst en erkent vervolgens een aantal parochies naargelang zijn financiële middelen.

Op 26 juni 1957 draagt het bisdom onze parochie een eerste maal voor, maar ze wordt niet weerhouden door de minister. Elk jaar opnieuw wordt er vol spanning uitgekeken naar de beslissing van de minister. Op 7 december 1964 is het dan eindelijk gelukt. Op die dag ondertekent minister Vermeulen, als minister van Justitie, de burgerlijke erkenning van onze parochie en geeft hij de opdracht een kerkfabriek op te richten.

Op 15 maart 1959 wordt er gestart met een nieuw initiatief: het projecteren van films. Dit gebeurt in de zaal van het klooster en richt zich aanvankelijk tot volwassenen. Vanaf september 1959 is er elke zaterdag in de vooravond een filmvertoning waarop vaak ook de kinderen welkom zijn. Vanaf juli 1961 wordt de parochiezaal gebruikt voor deze vorm van ontspanning: op zaterdag zijn de volwassenen uitgenodigd en op woensdag worden de kinderen verwacht. De opkomst van de televisie is een ernstige concurrent voor de filmprojecties: vanaf november 1963 wordt de periodiciteit voor volwassenen maandelijks om nadien volledig uit te doven. Voor de kinderen behoudt men de wekelijkse film, maar in de jaren zeventig zal daar ook een einde aan komen.

Ondertussen was men in 1962 begonnen met de bouw van de wijk Duinberg. Door een tekort aan bouwvakkers zal het tot september 1965 duren alvorens de drieënnegentig woningen klaar zijn voor bewoning. Op 2 september 1967 zal de wijk plechtig worden ingehuldigd door de heer De Ryck, senator-burgemeester van Heverlee en mevrouw De Riemaecker, minister van Gezin en Huisvesting. De parochie telt dan 2.313 inwoners van 577 families.

Op 15 juni 1969 wordt de toen nog wekelijkse televisiemis uitgezonden vanuit onze kerk, waardoor heel Vlaanderen kan kennis maken met de parochiegemeenschap Onze-Lieve-Vrouw van Troost.

3. Onze-Lieve-Vrouw van Troost ⁽⁴⁾

Ieder jaar vieren wij op 4 september het hoogfeest van Onze-Lieve-Vrouw van Troost, de patrones van onze parochie.

Binnen de augustijnenorde is Maria als Onze-Lieve-Vrouw van Troost vooral verbonden met de heilige Monica, de moeder van Augustinus. Een groot deel van haar leven maakte ze zich zorgen over de handel en de wandel van haar zoon. Zij bleef bidden om zijn bekering en de overlevering vertelt dat zij dat zo intens deed dat zij daarbij haar tranen de vrije loop liet. Op een bepaald moment heeft Maria haar dan verzekerd: *“Een zoon van zoveel tranen zal niet verloren gaan”*. Zo werd zij de moeder van Troost.

Een tweede aspect in verband met Monica, maar dan meer legendarisch, is de geschiedenis van de leren riem van het augustijnenhabijt. Na de dood van haar man Patricius wilde Monica Maria zo getrouw mogelijk navolgen. Zo wenste zij o.a. te weten hoe Maria, na de dood van haar zoon, gekleed was. Daarop verscheen Maria aan Monica, gekleed in een lange zwarte mantel met een zwarte leren riem om haar middel. Maria sprak:

“Ziehier mijn dochter het toonbeeld voor uw kleding”. Daarop deed zij de riem los en reikte hem over aan Monica, zeggende: *“Neem deze gordel aan als teken van mijn liefde. Hij is geheiligd door de schoot die de Mensenzoon gedragen heeft. Voortaan zal hij uw lendenen omgorden. Beijver u, ter ere van mij, de godsvrucht tot deze eerbiedwaardige gordel te verbreiden. Ik beloof u al diegenen die deze gordel dragen, als mijn meest geliefde kinderen te beschouwen.”* Toen verdween de verschijning.

Daarom wordt Onze-Lieve-Vrouw als Moeder van Troost in de augustijnengemeen-

schappen steeds afgebeeld met de riem. Deze riem is een onderdeel van het habijt van de augustijnenorde.

In 1227 al werd Maria vereerd met de titel van Onze-Lieve-Vrouw van Troost. Een “Broederschap van Onze-Lieve-Vrouw van Troost” werd in Bologna opgericht in 1495 en door een besluit van de hogere oversten van de Keuls-Belgische augustijnenprovincie werden sinds 1630 zowel de verering als de broederschap in alle kloosters van dit gebied ingevoerd. In de loop der eeuwen zijn er talloze broederschappen opgericht. Er zijn bovendien veel parochies die onder haar bescherming staan.

Onze-Lieve-Vrouw van Troost is de patrones van onze kerk en onze parochie. Misschien ligt hierin voor ons de opdracht om elkaar te steunen en op te beuren in moeilijke momenten.

4. De heilige Rita van Cascia (5)

De heilige Rita leefde op het einde van de 14de en het begin van de 15de eeuw. Rita werd, als enig kind van Antonio Lotti, geboren in 1377 in het bergdorpje Rocca Porena, vlakbij Cascia in Umbrië in Midden-Italië.

Op 14-jarige leeftijd zou haar vader Antonio haar als bruid hebben geschonken aan Fernando Paolo ook uit Rocca Porena. Hij moet, zoals Rita, tot de kleine burgerij behoord hebben; hij was werkzaam als bewaker van de toren op de Giacone-heuvel. Uit hun huwelijk werden twee jongens geboren.

In het negentiende jaar van hun huwelijk werd haar man vermoord onder de toren van de Giacone-heuvel; de reden van die moord is niet bekend.

Rita spaarde niet alleen de moordenaar(s) van haar man, maar gaf in haar gebeden te kennen haar beide zonen liever te zien sterven dan dat zij zich zouden wreken op de dader(s). Haar gebed werd verhoord. Haar beide kinderen stierven een natuurlijke dood toen ze nauwelijks 20 jaar oud waren; men weet niet onder welke omstandigheden.

Nu ze alleen was, begon Rita weer te denken aan haar roeping die zij van in haar jeugd had willen volgen: intreden in het klooster. Na verschillende afwijzingen werd ze dan toch opgenomen in het augustinessenklooster van de

heilige Maria Magdalena in Cascia, dat nu Heilige-Ritaklooster heet. Maar ook daar stapelden de beproevingen zich op voor deze vrouw zonder aanzien of geleerdheid. Doordat ze de deugden van verdraagzaamheid en toewijding aan haar medezusters van harte beoefende, wekte ze later hun eerbied en bewondering op.

Ze was zo getroffen door het lijden van Christus dat zij God bad om deel te krijgen aan Christus' lijden. Een doorn uit de kroon van Christus boorde zich in haar voorhoofd. Zij droeg deze pijnlijke open wonde 15 jaar lang tot aan haar dood.

De laatste vier jaar van haar leven was Rita bedlegerig door een ongeneeslijke ziekte. Op 22 mei 1447 stierf zij heel vreedzaam. In 1457, tien jaar na haar dood, werd haar ongeschonden lichaam in een waardevolle sarcofaag gelegd. In 1628 werd Rita zalig verklaard door paus Urbanus VIII en op 24 mei 1900 verklaarde paus Leo XIII haar heilig.

Veel gelovigen komen nog altijd tot haar bidden en de gebedsverhoringen, dank zij haar tussenkomst, zijn zo talrijk, soms buitengewoon en onverwacht, dat de heilige Rita de "heilige van de onmogelijke en hopeloze zaken" wordt genoemd.

De augustijnenconventen onderhouden nog altijd een nauwe band met de heilige Rita. Zo is de vestiging van Bouge uitgegroeid tot een ware bedevaartplaats. Het klooster van Gent ziet dagelijks gelovigen langskomen voor een smeekgebed tot de heilige Rita. Ook bij ons getuigen brandende kaarsjes in de kapel van de heilige Rita van de gelovigen die er komen bidden. Jaarlijks wordt bij ons op 22 mei het feest van de heilige Rita gevierd met een mis en een rozenwijding.

5. De pastorie (3)

In afwachting van een echte pastorie woonde pastoor Louis Claessens toch te midden van zijn parochianen in de Leeuwerikenstraat 90.

In september 1957 wordt door de erfgenamen van de familie Defoy een terrein met onafgewerkte bungalow te koop aangeboden. Het is gunstig gelegen bij het begin van de Berglaan. Op 23 januari 1958 kopen de augustijnen het lot aan en beslissen er een pastorie van te maken. De afwerking laat echter op zich wachten en we zijn reeds in 1962 wanneer de pastoor er zijn intrek kan nemen. De bovenverdieping is dan nog niet afgewerkt en ook de trap er naartoe ontbreekt.

Voorlopige en huidige pastorie

Samen met de pastoor verhuist ook de bibliotheek – die in 1961 geopend was in de oude pastorie – mee naar de Berglaan. Met de groei van de bibliotheek vermindert de ruimte voor de pastoor. Maar hij laat begaan zonder daarover te klagen. Ook aan het comfort stelt hij geen hoge eisen. Wanneer hij in 1993 stopt om gezondheidsredenen, wordt de pastorie nog altijd verwarmd met een kolenkachel.

De groep pastores heeft in 1993 plannen voor een nieuwe bestemming van de pastorie. Om die reden wordt de centrale verwarming geïnstalleerd en zet Jan Schaerlaekens zich samen met Paul Buttiens in voor een algemene schildering. Lokalen worden ingericht als vergaderlokalen en één als bezinningsruimte. Het gebouw vervult dus niet alleen de functie van pastorie, er kan ook catechese worden gegeven, de Pluswerking en Organum kunnen er samenkomen en parochiale verenigingen kunnen er hun bestuursvergaderingen houden. Die situatie is tot op heden onveranderd gebleven.

6. Het mausoleum van de eenzaamheid ⁽⁶⁾

Wanneer Armand Thiéry precies begon met de bouw van zijn grafmonument of mausoleum in de huidige tuin van de paters augustijnen is niet geweten. Professor Maurits Smeyers noemt als vermoedelijke aanvangsdatum begin 1900. Met zekerheid kan worden gezegd dat hij bouwde op het stuk grond dat zijn collega's, de professoren Mercier, Nijs en Deploige, in 1895 samen aankochten. Dit stuk grond van één hectare groot langs de Pakenstraat werd als buitenverblijf ter beschikking gesteld van de seminaristen van Leo XIII die er kwamen voetballen

en andere sporten beoefenen. Door latere aankopen van Thiéry werd het domein sterk uitgebreid tot uiteindelijk tien hectare.

Het mausoleum is een ietwat ingewikkelde constructie: een half in de grond ingewerkte “krocht” met een terras daarboven, door een spel van trappen met elkaar verbonden.

De krocht vertoont een vierkantig plan. Doordat ze gedeeltelijk boven de grond uitsteekt, wordt ze aan twee zijden door grote ramen verlicht. Achteraan is een smallere, kapelvormige ruimte uitgespaard.

De krocht heeft twee ingangen; één ervan is overkoepeld door een beeldhouwd baldakijn in blauwe steen dat van een ander bouwwerk afkomstig is

Trappen leiden naar het terras met het openluchtaltaar en het immens vierkant retabel samengesteld uit grijswitte geglazuurde tegels in reliëf. Het vertoont vier grote identieke medaillons met telkens centraal een kruis. Het terras is afgeboord met een balustrade waarvoor delen van gotisch aandoende pinakels zijn gebruikt als bekroning.

Een tiental meter daar vandaan gaat een grot met een houten beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes schuil onder het groen.

Vlakbij treurt op de grond een haast levensgroot beeld van de wenende Madonna van La Salette.

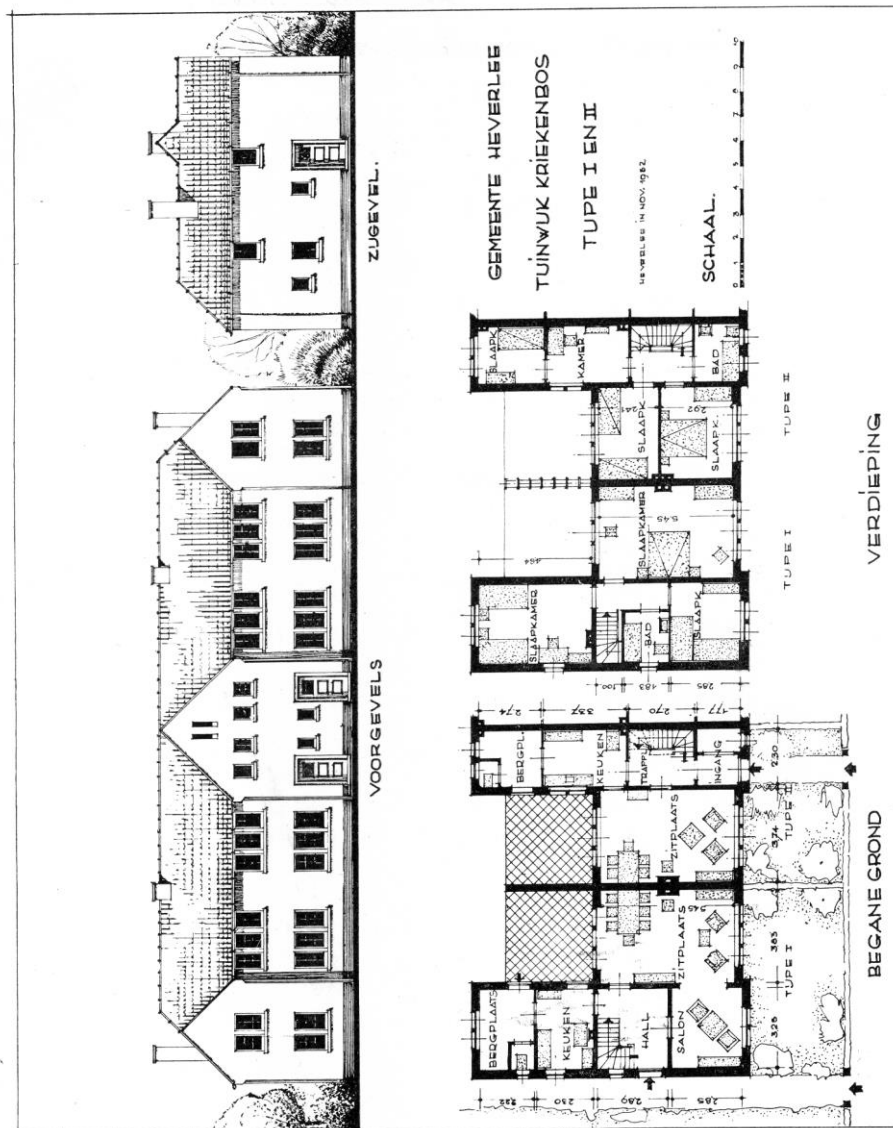

Ofschoon het ensemble aanvankelijk met het seminarie Leo XIII verband hield, heeft Thiéry het later ingepalmd en zelfs voor een specifiek doel bestemd. Het is duidelijk dat Thiéry deze constructie door de nodige aanpassing en uitbreiding bedoeld heeft als een mausoleum voor zichzelf en de kloosterzusters uit het door hem gestichte convent, en dat sommige personen hier ook effectief werden begraven. Getuigen hiervan de kleine gedenkstenen die in de krocht werden ingemetseld en die respectievelijk verwijzen naar zuster Agnes de la Croix (1866-1946), kanunnik Armand Thiéry (1868-1955) en zuster Marie Defoy (1905-1956).

Het is een raadselachtig monument, dat in zijn verlatenheid de nieuwsgierigheid levend houdt omtrent zijn ontwerper. Uit dit initiatief blijkt nogmaals de wens van Thiéry om zich ook na dit leven van de wereld af te zonderen in deze eenzame begraafplaats.

Heverlee bouwt

Ter gelegenheid van een tentoonstelling in een paar nieuw gebouwde woningen in de wijk Kriekenbos – vermoedelijk in augustus 1954 – werd door het gemeentebestuur van Heverlee een brochure uitgegeven onder de titel “Heverlee bouwt.” Aan die brochure, ons ter beschikking gesteld door de heer Dekeyser Theo, hebben we volgende wetenswaardigheden ontleend.

Kriekenbos**HOEKWONING TYPE I****Bouwjaar: 1953 – 1954**

Totale kostprijs van de woning, volledig afgewerkt, inbegrepen het leggen van de balatum op de kamers, de prijs van de bouwgrond, de notariële kosten en de kosten voor aansluiting aan water-, gas-, electriciteitsnet: **304.833,00 fr**

Financiering:

Hoofdlening	230.000,00 fr
Bijkomende lening	20.000,00 fr
Bouwpremie (gezin zonder kinderen)	27.500,00 fr
Eigen bezit	27.333,00 fr
	<hr/>
	304.833,00 fr

Maandelijks afbetaling, gedurende 20 jaar:

Hoofdlening	1.530,00 fr
Bijkomende lening	135,00 fr
Totale mensualiteit	<hr/>
	1.665,00 fr

Kriekenbos**WONING TYPE II****Bouwjaar: 1953 – 1954**

Totale kostprijs van de woning, volledig afgewerkt, inbegrepen het leggen van de balatum op de kamers, de prijs van de bouwgrond, de notariële kosten en de kosten voor aansluiting aan water-, gas-, electriciteitsnet: **264.630,00 fr**

Financiering:

Hoofdlening	190.000,00 fr
Bijkomende lening	15.000,00 fr
Bouwpremie (gezin met drie kinderen)	44.000,00 fr
Eigen bezit	15.630,00 fr
	<hr/>
	264.630,00 fr

Maandelijks afbetaling, gedurende 20 jaar:

Hoofdlening	1.270,00 fr
Bijkomende lening	100,00 fr
Totale mensualiteit	<hr/>
	1.370,00 fr

Aanleg Kerspelstraat in 1959.

Bouw Kriekenbos 1953

Verhuis naar het klooster.

HOOFDSTUK 3

DE KERK

1. Algemeen (3)

In augustus 1952 aanvaardt monseigneur De Smedt, hulpbisschop van Mechelen, het plan voor de inplanting van de kerk en verleent hij zijn toelating om gronden aan te kopen voor de bouw van een klooster en van een kerk. Vanaf 1952 worden er gronden aangekocht door de augustijnengemeenschap die Karel Van Cauwenberghe uit Eeklo kiest als architect.

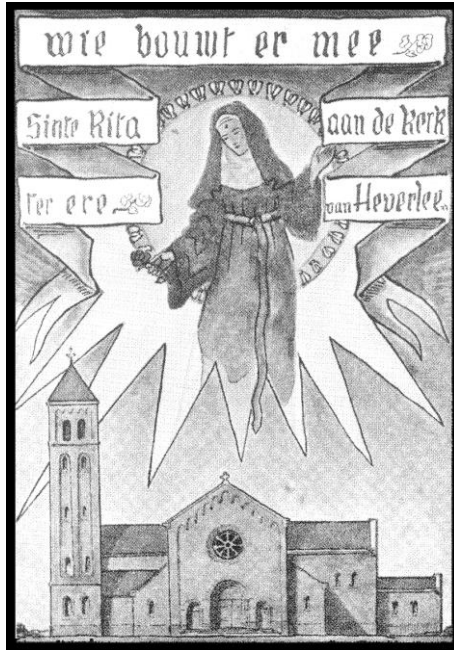
Er wordt gekozen voor een neoromaans bouwwerk bestaande uit een 22,5 m hoog schip met twee lage zijbeuken, twee korte dwarsbeuken en een groot priesterkoor met kooromgang. De kerk zal 60 m lang worden, de ernaast staande toren 40 m hoog.

Op 23 februari 1954 beginnen de nivelleringswerken voor de kerk en een maand later starten de funderingswerken. Alfons Van Cauwenberghe, eveneens uit Eeklo, is de aannemer. Hij zal zijn werkvolk meebrengen uit de streek van Eeklo. De arbeiders blijven hier een week en keren alleen tijdens het weekeinde naar huis terug. In september 1954 zullen acht arbeiders, op weg naar huis, zwaar gewond raken bij een aanrijding te Waarloos bij Eeklo.

De eerstesteenlegging had plaats op 5 mei 1954 door de prior-provinciaal Jos Cornelissen o.s.a. bijgestaan door de heer Eerdekens, burgemeester van Heverlee, en de pastoor-deken Rutten van Sint-Lambertus. Deze steen kan men terugvinden in de rechterdwarsbeuk naast de deur tot de kooromgang, maar hij bevindt zich achter het augustinusdoek.

Een algemene bedelactie wordt door de augustijnengemeenschap op het getouw gezet. Steunkaarten worden in het ganse land te koop aangeboden. Ook Domus Dei doet een duit in het zakje.

Van 3 januari tot 21 maart 1955 ligt de bouw van de kerk stil wegens een te strenge winter. Dit belet pater Leo Coppens o.s.a. niet om op 26 januari 1955 te beginnen met het schilderen van de gewelven. in Kontich verblijvend zal hij elke week van dinsdagmiddag tot vrijdagmiddag naar Heverlee komen om er te schilderen. Hij gebruikt de stellages van de metselaars en de stukadoors. Telkens als een gewelf bouwkundig klaar is, beklimt hij de stellingen met palet en penseel. De kunstenaar zal maar klaarkomen met zijn werk op 27 oktober 1956.

Op 22 december 1955 wordt de nog niet afgewerkte kerk ingewijd door de prior-provinciaal Jos Cornelissen en twee dagen later worden de laatste vensters ingezet. Die avond brengen

zo'n vierhonderd gelovigen hun stoelen mee om in een niet-verwarmde kerk de middernachtmis bij te wonen.

Op 15 april 1956 werd de 900 kg wegende klok ingewijd door de prior-provinciaal. Ze werd toegewijd aan Onze-Lieve-Vrouw. Ze werd gegoten door de firma Sergeys uit Leuven. Peter was de heer Van Cauwenberghe en meter mejuffrouw Harck.

Eind 2005 besliste onze kerkfabriek toe te treden tot Monumentenwacht Vlaams-Brabant teneinde beroep te kunnen doen op de kundigheden van deze dienst voor een degelijk onderhoud van de kerk. Tijdens een grondige inspectie kwamen de monumentenwachters tot de conclusie dat onze kerk als waardevol kon worden erkend.

Een aanvraag werd ingediend bij de bestendige deputatie van de provincie Vlaams-Brabant, die op 6 april 2006 de kerk Onze-Lieve-Vrouw van Troost in Heverlee erkende als een niet-beschermd waardevol gebouw. Als motivatie werd onder andere aangehaald dat kerk en klooster één geheel vormen en zeer authentiek bewaard zijn gebleven en dat de imposante toren zeer beeldbepalend

is. Ook de gewelfschilderingen en de glasramen werden vermeld in de motivatie tot erkenning.

Volgens het provinciaal reglement is een niet-beschermd waardevol gebouw een gebouw dat van algemeen belang is wegens zijn artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieelarcheologische of socioculturele waarde of dat als beeldbepalend gebouw erkend is.

De erkenning maakt het mogelijk aanspraak te maken op premies voor onderhoudswerken vanwege de provincie.

2. De gewelfschilderingen (5)

Hoe de gewelfschilderingen tot stand zijn gekomen werd uiteengezet in vorige paragraaf. De betekenis van de verschillende taferelen werd door de kunstenaar, pater Leo Coppens, uiteengezet in een brief die hij in 1977 aan de KWB schreef vanuit de missiepost Dungu in Kongo, waar hij toen verbleef.

Het schematisch plan van de kerk moet het iedereen gemakkelijker maken zich te oriënteren bij een bezoek aan die waardevolle blikvanger van de kerk. De op het plan gebruikte letters worden in de tekst hernomen. (Zie bladzijde 32)

Het geheel van de schildering is één beweging vanuit de vier zijden van de kerk naar het centrale gewelf: het hemelse Jeruzalem met de kroning van Maria.

- Het schip van de kerk beeldt, vanaf de ingang, het Gebed des Heren uit.
- Boven het priesterkoor wordt het leven van Maria weergegeven.
- De linker dwarsbeuk vormt de Onze-Lieve-Vrouwkapel.
- De rechter dwarsbeuk is de sacramentskapel.

Het schip

De bedoeling van de schilder was het Gebed des Heren te symboliseren: de opgang van de mens naar het hemelse Jeruzalem via de weg van de parabellen, telkens vergezeld van of onderstreept door de tekst van het Onze Vader (in de middenpanelen). Wij volgen de gewelven vanaf de ingang tot aan het centrale gewelf.

Eerste gewelf (A)

Links strooit de heer het zaad over de akker, terwijl onderaan twee dienstknechten slapen en de figuur Adam de schepping aanduidt.

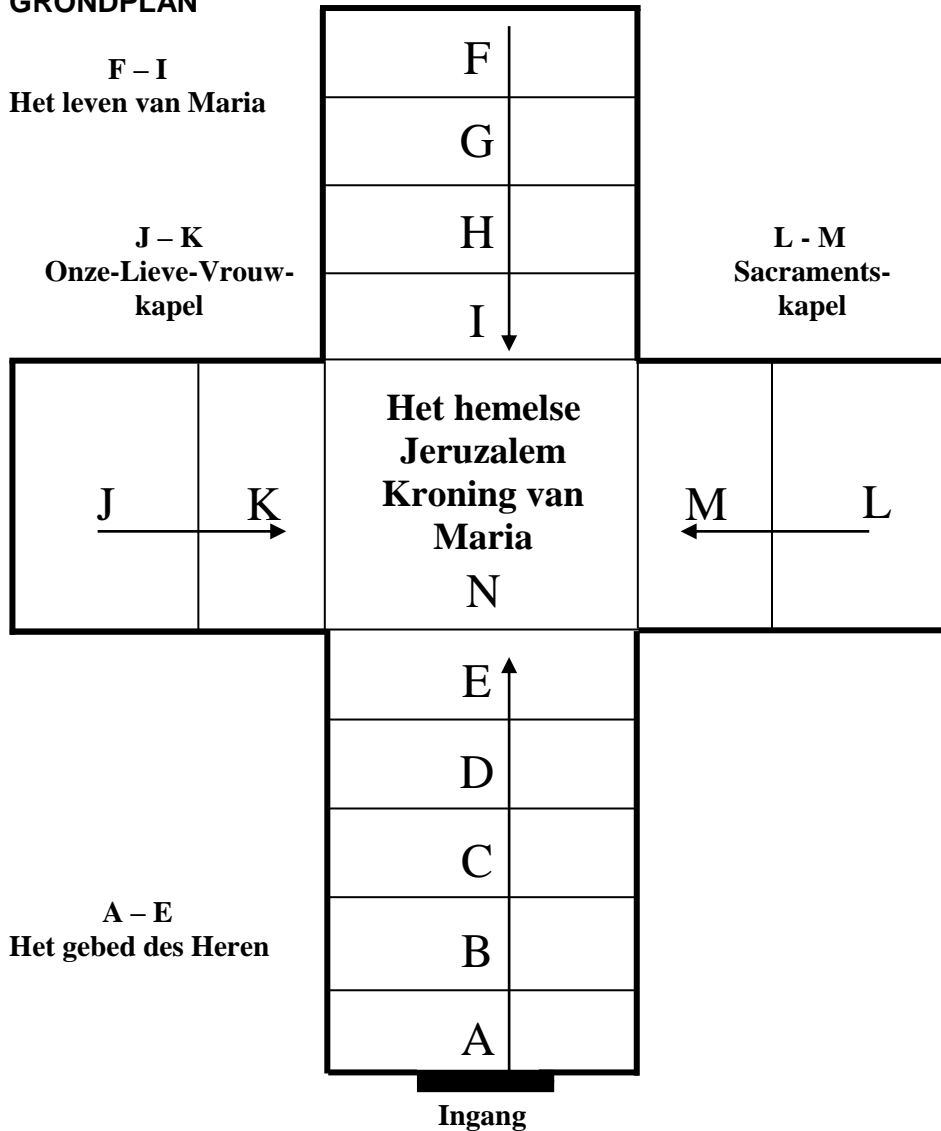
Rechts wordt de parabel van de zuurdesem uitgebeeld, die heel het deeg door-dringt en doet rijzen. Beneden schildert Sint-Lucas Moeder Maria met het Kindje Jezus.

GRONDPLAN

F – I
Het leven van Maria

J – K
Onze-Lieve-Vrouw-
kapel

L - M
Sacraments-
kapel

Tweede gewelf (B)

Links: dit tafereel wijst op de uitnodiging tot het bruiloftsmaal, maar het werk op de akker met de ossen vormt een beletsel. Onderaan brengen Abraham en Isaac hun offer voor de Heer; we zien er ook de heilige Ambrosius.

Rechts nodigt de Heer uit: “Kom ook gij in mijn wijngaard”. Onderaan vecht Jacob met de engel, paus Gregorius staat er ook bij.

Derde gewelf (C)

Links toont ons de afrekening met de talenten: wie ze goed besteed heeft, wordt beloond, maar de onnutte dienaar wordt verstoten; zoals we onderaan merken.

Rechts staat de onvruchtbare vijgenboom die moet worden omgehakt en in het vuur geworpen. Onderaan toont Mozes de twee stenen tafelen met de tien geboden.

Vierde gewelf (D)

Links helpt de barmhartige Samaritaan de reiziger, terwijl onderaan de verloren zoon de varkens hoedt; de heilige Augustinus leest in zijn beroemd boek: *Belijdenissen*.

Rechts schetst de parabel van de gave van het brood: bij zijn slapende vriend vraagt de reiziger 's nachts twee broden. Onderaan speelt koning David op de harp en Kain doodt zijn broer Abel.

Vijfde gewelf (E)

Links verwelkomt Abraham de arme Lazarus, terwijl de rijke vrek onderaan om hulp vraagt.

Rechts staan de vijf dwaze maagden; ze waren niet gereed toen de Heer kwam.

Het priesterkoor

Deze gewelven tonen ons het leven van Maria. De beweging vertrekt bij het verst verwijderde gewelf en loopt eveneens naar het centrale gewelf toe.

Eerste gewelf (F)

Links verkondigt de engel Gabriël de blijde boodschap aan Maria. Rechts staat Maria afgebeeld met haar ouders Joachim en Anna. Het middenpaneel symboliseert de Kerk.

Tweede gewelf (G)

Links wordt ons de opdracht van Jezus in de tempel getoond met Simeon, Maria en Jozef. Rechts staat een piëta: Maria met Jezus op de schoot; de doornenkroon en de drie spijkers duiden op het lijden van Christus. Het middenpaneel wijst op de goede werken van Maria.

Derde gewelf (H)

Links staan de apostelen voor het open graf van Maria: zij werd ten hemel opgenomen. Rechts ontvangt Maria voor de laatste maal de communie. Het middenstuk toont ons de beloning van Maria.

Vierde gewelf (I)

Links beeldt de strijdende Kerk uit: we herkennen paus Pius XII en kardinaal Van Roey. De twee andere prelaten, waarschijnlijk monseigneur Beran en monseigneur Mindzenty duiden op de zwijgende Kerk. De zevenkoppige draak bedreigt de Kerk. Rechts ziet u de lijdende Kerk; de heilige Michaël bestrijdt de leeuw; hij wordt omringd door zielen uit het vagevuur (overleden medebroeders). Het middenpaneel vlak boven het altaar symboliseert onze verlossing en Maria, Middelaars van alle genaden.

De linkerdwarsbeuk

Die korte dwarsbeuk is de Onze-Lieve-Vrouwkapel. De beschrijving begint bij het buitenste, grote gewelf.

Het grote gewelf (J) verwijst naar de neerdaling van de Heilige Geest over Maria en de apostelen. Daartegenover staat centraal Onze-Lieve-Vrouw van Troost, patrones van kerk en parochie; ze is omringd door heiligen. Wij zien de heilige Rita en Clara van Montefalco, de heilige Nicolaas van Talentijn, de architect van onze kerk, de heer Karel van Cauwenberghe uit Eeklo, en ook nog de toenmalige pater-provinciaal Jozef Cornelissen.

Het kleine tussengewelf (K) beeldt de drie goddelijke deugden uit: de vrouw die het vuur brandende houdt (de liefde) en de lamp (het geloof) en het tuin- en akkergereedschap (de hoop) klaar houdt. Daartegenover treedt een archaïsche figuur uit de tempel de zeven duiven tegemoet, een symbool van de zeven gaven van de Heilige Geest.

De rechterdwarsbeuk

De rechterdwarsbeuk is de sacramentskapel. De beschrijving begint ook hier aan het buitenste, grote gewelf.

Het grote gewelf (L) verwijst heel duidelijk naar de parabel van de Goede Herder en naar het Laatste Avondmaal.

Het kleine tussengewelf (M) toont ons een jonkvrouw (de ziel) bekleed met de vier kardinale deugden; deze worden gesymboliseerd door het zwaard (de sterkte), een glas water (de matigheid), een kruik (de voorzichtigheid) en een weegschaal (de rechtvaardigheid). Daartegenover leidt een vrouw een hert naar een bron met zevenvoudige fontein als een symbool van de zeven sacramenten.

Het centrale gewelf (N)

Dit beeldt de triomferende Kerk uit of het hemelse Jeruzalem: Christus kroont Maria. Aan weerskanten juichen twaalf oud-leerlingen met jubelkransen de kroning toe, terwijl de achtergrond gevuld wordt met de heiligen. In de vier hoeken dreigen de vier ruiters uit de Apocalyps en achter hen verhalen de vier evangelisten de heilsgeschiedenis. Ze worden afgebeeld door hun symbolen, die

gekozen zijn naargelang van de stijl waarin ze hun evangelie schreven: Johannes als de adelaar, Marcus als de leeuw, Mattheus als de mens, Lucas als de stier.

Nabeschuwing

Er is een groot kleurenverschil tussen de gewelven boven het priesterkoor en de andere gewelven. De verklaring is doodsimpel.

Toen pater Coppens het priesterkoor afgewerkt had, vreesde iedereen dat die felle, diepe kleuren over heel de kerk te zwaar, te geprononceerd zouden uitkomen. Daarom temperde de kunstenaar zijn kleurenpalet. Wie dacht er toen aan dat de wat zachtere en mildere kleuren door de onverbiddelijke tijd zouden vervagen?

3. De glasramen (5) en (7)

De glas-in-loodramen in onze kerk werden vervaardigd tussen de jaren 1957 en 1968 naar de ontwerpen van de inmiddels overleden Frans Cox, een veelzijdig kunstenaar uit Maasniel bij Roermond in Nederland.

Deze glasramen zijn alle van een hoge artistieke kwaliteit. Zij stellen, naast de vier evangelisten en diverse heiligen, grotendeels heiligen en zaligen van de Orde der augustijnen voor, omdat de paters augustijnen zowel de bouwheer van de kerk als de opdrachtgevers van de glasramen zijn.

Frans Cox heeft zich laten inspireren door de romaanse kunst, die zich situeert tussen 1000 en 1250 na Christus. De meeste romaanse beelden hebben een strak gedrapeerde, maar sierlijke kleding. Hoofd, handen en voeten zijn in verhouding tot het lichaam vrij groot. Maar vooral de grote ogen en de gestileerde gelaatsuitdrukking zijn romaanse herkenningselementen. Frans Cox heeft die kenmerken op een creatieve manier gebruikt en verwerkt in een eigen stijl. De glas-in-loodramen passen daarom verrassend goed bij de neoromaanse stijl van onze kerk.

Het vervaardigen van brandglasramen was in de jaren 1950-1960 een peperdure aangelegenheid: de kleine ramen kostten ongeveer 6.000 BEF en voor de grote roosvensters liep de prijs op tot 50.000 BEF.

Wat beelden deze ramen uit?

Het roosvenster achteraan

Het eerst geplaatste glasraam van de kerk is het roosvenster in de voorgevel. Het werd aangebracht op 23 en 24 december 1957. Het beeldt Augustinus uit die zijn Regel geeft aan de vier ordetichters: van links naar rechts zijn dat Chantal Fremiod, Norbertus, Dominicus en Theodorus van Celles.

Het roosvenster vooraan

Boven het orgel staat Onze-Lieve-Vrouw van Troost uitgebeeld met het Kind op de arm; twee engelen zingen haar lof toe. U merkt zeker de engelen in het blauw aan weerszijden van Maria tussen de overwegend gele en rode tinten.

Beide glasramen werden geschonken door mevrouw Van de Sijpe.

Het roosvenster in de sacramentskapel

Op 10 en 11 mei 2005 werd een nieuw glas-in-loodraam geplaatst in de sacramentskapel. Wij citeren uit een uitgebreid artikel over dit raam door pater Wilfried Joosten o.s.a. (7)

Einde 2004 nam de familie van de overleden kunstenaar Frans Cox contact op met pater Bernard Bruning o.s.a. Men wilde het atelier van de kunstenaar opruimen en vroeg of wij belangstelling hadden om de overgebleven ontwerpen en tekeningen te komen bekijken. Tot onze verrassing zat er in een map nog een lichtgekleurde foto van een ontwerp voor een roosvenster van het sacramentsaltaar in de dwarsbeuk. Op de achterzijde had Frans Cox geschreven: *“Ontwerp rozas glasvenster voor Aug. Parochiekerk Heverlee Leuven (B). De Goede Herder en het Laatste Avondmaal. Cox fecit 1966. Maasniel”*.

Na overleg over de uitvoerbaarheid van het project werd contact opgenomen met het artisanale glasbedrijf Leroy Philippe in Neuville-en-Condroz (Clermont).

De heer Leroy en zijn specialist in gebrandschilderd glas kwamen ter plaatse om de kleuren te bepalen, want die ontbraken op het ontwerp. Nadat het ontwerp op papier en op ware grootte was gemaakt, bestudeerd en becommentarieerd, werd besloten het werk te laten uitvoeren, ondanks het prijskaartje.

Zoals Frans Cox aangaf op zijn ontwerp, komt dit venster boven het sacramentsaltaar. Op de fresco's van het gewelf in deze zijbeuk heeft pater Coppens eveneens de thema's van “De Goede Herder” en “Het Laatste Avondmaal” geschilderd.

De voorstelling op het venster

De thema's van “De Goede Herder” en “Het Laatste Avondmaal” werden door Frans Cox op een fijnzinnige manier in elkaar geschoven, maar de scène van het Laatste Avondmaal staat centraal.

De figuur Christus beheerst de hele lengte (2,80 m) van het roosvenster. Zijn armen spreiden zich uit in de breedte. Door die opstelling wordt de vorm van het kruis zichtbaar.

In het midden bevindt zich tussen de apostelen in en bijna op de knieën van Jezus, de tafel van het Laatste Avondmaal waarop het brood en de beker staan. Het valt op dat de tafel de vorm van een vis suggereert. De vis is een van de oudste christelijke symbolen voor Christus.

Het thema van “De Goede Herder” wordt nogmaals getoond in de afbeelding van de staf met daar bovenop het lam. De staf is het symbool voor Jezus als de herder. Maar tegelijk is Jezus ook zelf “Het Lam Gods”.

De Heilige-Ritakapel

Hier vindt u zes ramen met uiteraard als thema het leven van de heilige Rita. Deze ramen werden geschonken door de familie Demmenie (hun naam staat echter niet vermeld).

Het eerste raam links stelt de geboorte van de heilige Rita voor en het tweede toont ons haar roeping: ze staat geschilderd met Johannes de Doper, Augustinus en Nicolaas van Talentijn op de achtergrond,.

Boven het altaar links ontvangt ze de stigmata en rechts gebeurt het rozenwonder.

De twee overige vensters beelden de heilige Rita uit met Maria, en tenslotte de tenhemelopneming begeleid door twee engelen.

De dwarsbeuken.

Elke dwarsbeuk vormt als het ware een kapel.

Links in de Onze-Lieve-Vrouwkapel werden in de kleine glasramen de vier evangelisten uitgetekend met hun symbolen: Marcus met de leeuw, Mattheus met de mens, Johannes met de arend en Lucas met de stier.

Rechts in de sacramentskapel kijkt u in de kleine glasramen naar een heilige paus en daarnaast een heilige vrouw met drie zuigelingen. Daartegenover stelt een raam de heilige Rosa voor en het andere toont ons de heilige Simeon en de heilige Clothilde.

De zijbeuken van het schip

Louter informatief geven we nu de voorstelling van de ramen in de kerk zelf; de namen van de schenkers vindt u zelf wel onderaan op het venster.

Wij beginnen vooraan in de rechterzijbeuk. Het eerste raam stelt Sint-Jozef voor in werkkledij; dan volgt keizer Henricus met een kerk op de hand; tijdens zijn regering liet hij veel kerken bouwen. Dan merkt u de heilige Norbertus en aan zijn voeten een bekeerde ketter. Het vierde raam stelt Albertus van Leuven voor. Hier ziet u een herstelling uitgevoerd in wit glas; jaren geleden poogde

men hierlangs in te breken. Dan volgen Theresia van Lisieux en paus Pius X. In de achtermuur van de kerk staat nog een raam, iets kleiner van formaat, met de apostel Paulus.

In de linkzijdige beuk beginnen we achteraan. In de achtermuur staat de apostel Petrus; dan komt Sint-Joris met de draak; het scoutsteken in zijn banier bewijst dat dit raam een gift is van de scoutsgroep S.F. 9° Haute Sambre. Daarna komt de martelaar Sint-Stefanus en voorbij de Ritakapel volgen dan Liberatus, Mauritius en de laatste twee ramen stellen respectievelijk Amalberga en Nicolaas van Talentijn voor.

De kooromgang

De kleine ramen rondom het priesterkoor vertonen allemaal heiligen of zaligen uit de Orde van de augustijnen. Op de meeste ramen kunt u de namen van deze heiligen lezen.

Het was de bedoeling dat alle ramen in de kerk geschilderd en gebrand werden. Maar financieel was dat toen niet haalbaar en later kon de heer Cox het werk niet meer aan. Daarom zijn de overige vensters in gewoon glas. Hopen maar dat de glasramen niet beschadigd worden, want herstelling is praktisch onmogelijk.

4. De kruiswegen (5)

De kruisweg in de kerk

Deze veertien staties werden ook geschilderd door pater Leo Coppens. Op de eerste statie onderaan rechts kunt u onder de handtekening van de schilder ook het jaartal 1954 lezen en op de laatste statie staat 1955; meteen weet u hoeveel tijd dit werk in beslag nam.

Opvallend zijn de grote afmetingen: 1,70 m bij 1,20 m; toch contrasteert deze grootte niet met de ruime processiepanelen. Opmerkelijk is ook de compositie van elke statie: pater Coppens heeft alleen enkele hoofdfiguren geschilderd en toch vullen ze heel de oppervlakte. De kleuren zijn sober, eerder somber; daardoor wordt het lijdensverhaal nog geaccentueerd.

De kruisweg in de kooromgang

In de kooromgang is een kruisweg in gebakken klei in de zijmuren ingemetseld. Ook deze kruisweg is van de hand van pater Leo Coppens. Elk kunstwerk meet 0,50 m bij 0,50 m.

Hij boetseerde de figuren in klei en daarna werd het werk in de oven gebakken. Elke statie toont ons alleen de hoofdfiguren in sobere lijnen, maar toch duidelijk herkenbaar. Onderaan vindt u telkens een cirkeltje, gedrukt in de klei; dat is de handtekening van de kunstenaar.

5. Het orgel (8)

Sedert 1958 zingt ons modern orgel onder de gewelven van de kerk. Het werd gebouwd door Henry Laureys uit Ledeberg bij Gent. Artistiek adviseur was Jef Tinel, die toen als organist verbonden was aan de kloosterkerk van de paters augustijnen in Gent. Op 28 januari 1958 werd het plechtig ingewijd door monseigneur Van Lierde, vicaris van het Vaticaan. De inhuldiging van het orgel gebeurde op 12 november 1958 met een orgelrecital door P. Mylemans. De 2.634 fraai geschikte orgelpijpen vallen onmiddellijk op als u de kerk binnenkomt.

Het concept van dit instrument mag vandaag de dag nog steeds uniek worden genoemd. De grootste bijzonderheid bestaat erin dat alle registers (klankkleuren) op elk klavier onafhankelijk kunnen worden gebruikt. Om dit te kunnen realiseren concipieerde Laureys een “elektronisch brein” dat een hele kamer naast het orgel in beslag neemt. Voor de orgelbouw in die tijd een technisch hoogstandje.

Het orgel bevat drie manualen met elk dertig registers en daarbij nog achtentertig registers op de pedalen. Het klankbeeld vertoont de typische kenmerken van de tijd waarin het orgel gebouwd is: een nogal afgerond en een eerder zacht klankkarakter domineert.

Na verloop van jaren was het orgel in verval geraakt; voor een aantal onderdelen had de bouwer materialen gebruikt waarmee men toen nog weinig ervaring

had. Na heel wat discussie tussen organisten en orgeldeskundigen werd besloten tot restauratie. Er werden stappen gezet bij de kerkfabriek en de augustijnengemeenschap voor de financiering. Een bijzonder woord van dank moet worden gericht aan pater Bernard Bruning die accuraat zorgde voor de follow-up van de administratieve procedures.

Een kennismakingsconcert met het gerestaureerde orgel werd in onze kerk uitgevoerd op vrijdag 1 oktober 1993 door Wannes Vanderhoeven.

Dit uitzonderlijke orgel is geschikt om een groot deel van de 20-eeuwse orgelmuziek uit te voeren. Bovendien bewijst dit orgel goede diensten bij de begeleiding van koren. De speeltafel sluit aan bij het koorgestoelte zodat de organist een goed overzicht heeft over het geheel. Wij mogen terecht trots zijn op dit unieke orgel.

Sedert 1996 wordt er elk jaar, begin oktober, een orgelconcert ingericht dat de naam “Augustinusconcert” draagt. Onze verschillende koren, De Orgelpijpjes, Wodan Skalden en Organum treden er beurtelings op. De organist is sinds 1997 Luk Bastiaens, docent aan het Lemmensinstituut te Leu-

ven en aan het Koninklijk Conservatorium in Brussel. Op 7 oktober 2005 werd met de drie koren samen een groots opgebouwd jubileum Augustinusconcert gegeven.

6. Andere bezienswaardigheden (5)

De altaren

Van in het begin stond er in het koor een groot tafelaltaar in Franse witte steen, van dezelfde soort als de twee moderne preekstoelen of ambo's. Dit altaar werd ontworpen door de architect. Het was zijn bedoeling dat de mis kon worden opgedragen zowel aan de kant van de gelovigen als aan de kant van het koor. Na het concilie bleek dit altaar nog een meevaller, want nu was het geschikt voor geconcelebreerde misvieringen.

Eind jaren 80 werd vooraan in het koor een groot podium aangebracht en daarop staat nu het nieuwe houten altaar. Dit is vervaardigd door François Demasieux. Zo staan de celebranten nu dichterbij de parochianen. Het altaar in Franse steen staat nu ter hoogte van de smeedijzeren hekkens die het priesterkoor afscheiden.

Het kruis

Boven het altaar hangt een groot kruisbeeld gemaakt door de Brusselaar Aubert in prachtig rood hout. Aan de kant van de kerk hangt een mooie, koperen Christusfiguur en aan de kant van het koor is deze Christusfiguur iets kleiner en soberder.

Beelden

Heilige Maagd

Sint-Jozef

Op 12 december 1955 zijn in de dwarsbeuken, boven de deuren die toegang verlenen tot de kooromgang, twee grote moderne beelden geplaatst; links staat het beeld van de Heilige Maagd en rechts het beeld van Sint-Jozef. Ze werden beide door de architect geschonken. De beelden zijn van de hand van Laroy Joos uit Wilsele (Putkapel). Van hem zijn ook de mooie kruisbeelden boven de acht zijaltaren in de rondgang van het priesterkoor.

Het beeld van Onze-Lieve-Vrouw van Troost is een replica in gips (gepolychromeerd) van het originele beeld dat bewaard wordt in het Sint-Stefanusklooster te Gent.

De menorah of zevenarmige kandelaar

Bij de rechtse ambo staat een zevenarmige kandelaar, dit is een liturgische kandelaar met zeven armen in joodse synagogen. De zeven armen staan symbool voor de zeven scheppingsdagen. De kandelaar werd gemaakt door François Demassieux; van zijn hand is ook de houten lezenaar waaraan de homilie gehouden wordt.

Het Augustinusdoek

In de sacramentskapel hangt een groot doek, gemaakt door een amateur-schilder, die muurverf gebruikte op doek. Het stelt de oudste afbeelding van Augustinus voor en die dateert uit de VIe eeuw. Het doek is een kopie van het fresco op een van de muren in de kerk van Lateranen in Rome.

Het priesterkoor

In het priesterkoor staan fraaie eiken koorbanken voor 63 personen.

De kooromgang

In de kerken van kloostergemeenschappen en abdijen staan in de kooromgang een aantal zijaltaren. Het was de bedoeling dat elke priester (pater) van de gemeenschap elke morgen zijn mis kon opdragen.

In onze kerk staan ook acht zijaltaren rondom het priesterkoor. Dagelijks droegen de paters hier vroeger elk hun mis op. Probleem was soms om voldoende misdienaars te vinden; als die er al eens niet waren, namen de paters die taak over. Toen het tweede Vaticaans Concilie de geconcelebreerde mis invoerde, verdween geleidelijk die dagelijkse eucharistie van elke priester afzonderlijk, alhoewel het nog steeds toegelaten is.

De Heilige-Ritakapel

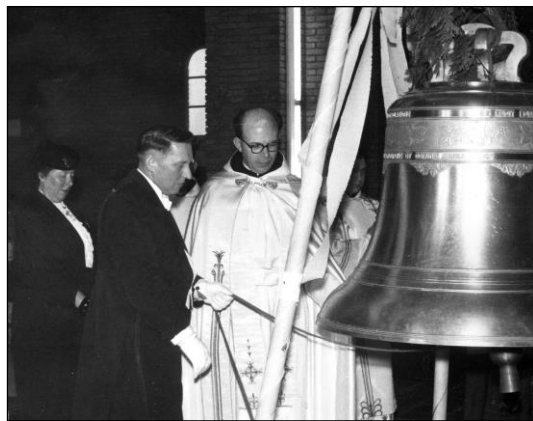
In de Heilige-Ritakapel staat een altaar in Franse witte steen met daarop een mooi beeld van deze heilige. Dit 87 cm hoge beeld is uitgekapt in ongeaderde witte marmer en heeft onderaan een afgeplatte sokkel (51 cm bij 37 cm). Vermoedelijk werd het gemaakt in de jaren 1946-1947. De beeldhouwer is Bert Servaes (niet Albert Servaes) geboren in Gent 1909 en overleden in 1994. Hij was een leerling van George Minne.

Inwijding van de kerk

Doopvont

Wijding van de klok

Biechtstoel

Hoofdaltaar

Preekstoel of ambo

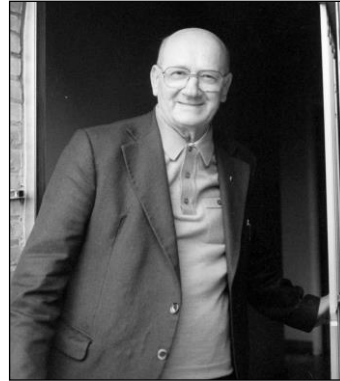
Mariakapel

HOOFDSTUK 4

EEN KERKGEMEENSCHAP

1. Pastoors (2)

Op 17 maart 1957 werd pater Louis Claessens tot pastoor aangesteld door Z.E.H. Verdée, pastoor-deken van Heverlee. Hij is pastoor gebleven tot 14 mei 1993.

Van toen af werd het ambt van pastoor meestal *in solidum* waargenomen door een team van paters augustijnen, waaronder een moderator.

Van 14 mei 1993 tot december 1995

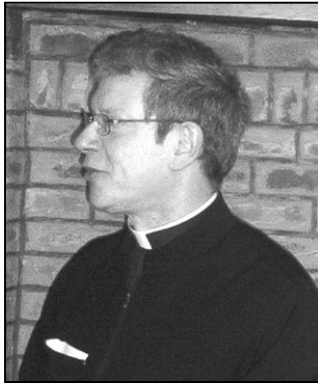
- Pater Bernard Bruning o.s.a. moderator
- Pater Jef Van Houtem o.s.a.
- Pater Tars Van Bavel o.s.a.
- Pater Wilfried Joosten o.s.a.
- Pater Antoon Baekelandt o.s.a.

Van 23 december 1995 tot september 1998

- Pater Bernard Bruning o.s.a. moderator
- Pater Jef Van Houtem o.s.a.
- Pater Tars Van Bavel o.s.a.
- Pater Wilfried Joosten o.s.a.

Van september 1998 tot 12 maart 2000

- Pater Werner Grootaers o.s.a. moderator
- Pater Jef Van Houtem o.s.a.
- Pater Wilfried Joosten o.s.a.
- Pater Ger-Jan Bruins o.s.a.

Van 12 maart 2000 tot 21 augustus 2002 had de parochie weer een pastoor; pater Etienne Herrebaut o.s.a. werd door de augustijnengemeenschap afge-
staan om zich uitsluitend voor de parochie in te
zetten. Na zijn vroegtijdig vertrek wegens ziekte
nam de kloostergemeenschap weer de taak *in soli-
dum* over.

Van 21 september 2002 tot nu

- Pater Bernard Bruning o.s.a. moderator
- Pater Ger-Jan Bruins o.s.a.
- Pater Wilfried Joosten o.s.a.
- Pater Jef Van Houtem o.s.a.

2. Kerkfabriek ⁽³⁾

Doelstelling

Sinds het bewind van Napoleon moet elke door de Staat erkende parochie een kerkfabriek hebben, bestuurd door een kerkraad. Een kerkfabriek is een openbare instelling met een wettelijk bepaalde opdracht, namelijk zorgen voor de materiële middelen om de uitoefening van de eredienst mogelijk te maken en dit met behoud van de waardigheid ervan. Deze taak omvat het onderhoud en de bewaring van de kerk, evenals het beheer van de goederen en de gelden die eigendom zijn van de kerkfabriek, of die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst in de parochie.

Historiek

Toen Frankrijk in 1795 onze gewesten annexeerde, werden ook bij ons alle kerkelijke bezittingen genationaliseerd en vaak openbaar verkocht. Nadat Napoleon aan de macht was gekomen, werden er besprekingen aangevat met de Heilige Stoel die in 1801 uitmondde in een concordaat dat de verhoudingen tussen Kerk en Staat regelde. Het keizerlijk decreet van 30 december 1809 op de kerkfabrieken vatte de ganse problematiek samen. In 113 artikels werd hun organisatie en hun werking tot in de details geregeld. De kerkfabrieken kregen onder meer de garantie dat de gemeenten financieel zouden bijspringen om een waardige uitoefening van de eredienst te garanderen indien de eigen inkomsten onvoldoende zouden blijken. Aan de aangeduide pastoors werd een overheidswedde toegekend. Deze wetgeving bleef bij ons ongewijzigd van toepassing tot 2004.

Door de opeenvolgende staatshervormingen in ons land zijn de gewesten nu grotendeels verantwoordelijk voor de erkende erediensten. Het Vlaams Gewest koos voor de vervanging van het bijna 200 jaar oude decreet van Napoleon door een nieuw decreet van 7 mei 2004. De procedures voor de samenstelling van de kerkraad worden wat omslachtiger, de verslagen van de vergaderingen moeten naar meer bestemmingen worden gezonden en de directe besprekingen tussen kerkfabriek en gemeente worden uitgesloten door de invoering van een tussenliggend orgaan, een centraal kerkbestuur. De toekomst zal moeten uitwijzen of de kerkfabrieken door het nieuwe decreet beter zullen kunnen functioneren.

Op onze parochie

Op 4 maart 1957 werd onze parochie officieel erkend door kardinaal Van Roey en de minister van Justitie deed dat op 7 december 1964. Op 20 januari 1965 had de stichtingsvergadering van de kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw van Troost plaats. Die grote tijdsperiode tussen de kerkelijke en burgerlijke erkenning werd gedeeltelijk verklaard in hoofdstuk 2. Praktisch betekent dit wel dat de augustijnengemeenschap alle werkingskosten gedurende die periode alleen heeft moeten dragen. Vanaf 1965 is onze kerkfabriek dus samengesteld en is er een begroting waarin de gemeente mee betaalt.

De eerste kerkraad bestond uit: Albert Byttebier, Guillaume Janssens, Jan Kestens, Willy Van Soest en Frans Verbruggen.

In die voorbije 40 jaar kende onze kerkfabriek nog maar drie voorzitters:

- 1965-1988: Albert Byttebier
- 1988-2002: Constant Van Huyck
- 2002-heden: Staf Van Daele

Onze dank gaat naar alle leden van de opeenvolgende kerkraden die zich opvallend en belangeloos hebben ingezet opdat de eredienst op een waardige wijze kan worden uitgeoefend op onze parochie. Nominatief vermelden we, naast de voorzitters, alleen diegenen die meer dan 20 jaar actief waren: Pierre Serverius (34 jaar), Willy Van Soest (30 jaar) en Guillaume Janssens (28 jaar).

3. Parochieraad (3)

Hoe het begon

In 1982 doet het vicariaat Vlaams Brabant en Mechelen een oproep naar alle parochies om werk te maken van de oprichting van parochieploegen en parochieraden. Onze pastoor Louis Claessens neemt zich voor de kat nog even uit de boom te kijken.

In het najaar van 1988 richt het decanaat Heverlee een eerste cyclus pastorale basisvorming in, gespreid over tien avonden. Twintig parochianen van Onze-

Lieve-Vrouw van Troost nemen daaraan deel. Achteraf beslissen zij nog verder samen te komen op de parochie en er onze pastoor bij te betrekken. Zij noemen zich de *Pastorale Basisgroep* en wensen zich te bezinnen over wat mogelijk is op de parochie. Om klaar te zien in deze materie nodigen zij Jan Wuyts van de dienst Vorming van het vicariaat uit voor een informatieve avond. We zijn dan juni 1989.

Nadien zal Hans Van Mechelen als moderator van de groep proberen de pastoor te overtuigen om een parochieraad op te richten, maar pastoor Claessens kiest voor de langzame evolutie. Hij wil elk risico op een uitdovend enthousiasme voorkomen. Toch worden in 1990 onze bestaande verenigingen verzocht een afgevaardigde te sturen naar de pastorale basisgroep die zo een samenstelling krijgt die begint te lijken op deze van een parochieraad.

Op het einde van de vergadering van 6 november 1991 kondigt Hans Van Mechelen onverwacht zijn ontslag aan. Hij voegt eraan toe dat hij geprobeerd heeft een opvolger te vinden, maar daarin niet geslaagd is. De groep blijft ontgoocheld achter en vergeet zelfs om verder samen te komen. Iedereen kijkt naar iedereen en verwacht dat iemand anders wel een initiatief zal nemen.

De eigenlijke start

Op 29 oktober 1992 vergadert de groep opnieuw onder leiding van Staf Van Daele. Omdat er niemand gevonden werd om Hans Van Mechelen te vervangen, heeft hij zich spontaan bij de pastoor aangeboden om de taak verder te zetten. De aandacht zal meer op de parochie worden toegespitst dan op het pastorale. Daarom wordt de benaming veranderd in *Parochiale Werkgroep*, een naam die aanvaardbaar is voor pastoor Claessens.

Op 14 maart 1993 moet de zieke pastoor Claessens het roer uit handen geven. Hij wordt opgevolgd door vijf paters die *in solidum* onze parochie zullen besturen. Pater Bernard Bruning treedt op als moderator.

Op de eerstvolgende vergadering van de parochiale werkgroep stelt pater Bernard Bruning voor de benaming te veranderen in *Parochieraad*. Tevens drukt hij zijn prioriteiten uit: de pastorale vorming wordt als voornaamste objectief gesteld (doopselcatechese, opvolging groep 13+ en geloofsvorming voor volwassenen zouden kunnen worden toegevoegd aan de bestaande vormselcatechese) maar ook de sociale contacten worden als belangrijk beschouwd voor het leven van de parochie (hiervoor is de medewerking van de bestaande verenigingen een absolute noodzaak). Na wat sleutelen aan de samenstelling zal de parochieraad in september 1993 voor het eerst als dusdanig samenkomen.

Wat doet de parochieraad?

De parochieraad is het ontmoetingsplatform waar alle vrijwilligers die zich willen inzetten voor de parochie, zowel op materieel als op pastoraal gebied, zowel individueel als in een vereniging of werkgroep, kunnen samenkomen. Als dusdanig is de parochieraad belast met het stimuleren van het parochieleven in al zijn facetten.

Volgens de richtlijnen van het vicariaat is de parochieraad een adviesorgaan voor de pastoor, belast met volgende taken:

- de parochiegemeenschap informeren over het pastorale leven op de parochie;
- de kans geven aan de pastoor om te luisteren naar de verwachtingen van de parochiegemeenschap en om advies te vragen omtrent belangrijke beslissingen;
- de werkgroepen en verenigingen kansen bieden om de pastoor vragen te stellen;
- de grote prioriteiten bepalen voor het leven van de parochie;
- de samenwerking tussen de verenigingen en de werkgroepen bevorderen door onder meer gemeenschappelijke activiteiten uit te werken;
- vorming en bezinning organiseren.

Om dit alles in concrete banen te leiden, komt de parochieraad om de twee maanden samen. Dit gebeurt nog steeds onder het voorzitterschap van Staf Van Daele. Verenigingen en werkgroepen zijn er aanwezig via hun aangeduide afgevaardigden. Bovendien staat de deur open voor elke parochiaan die zich een beetje wil inzetten in onze parochie. Deze personen noemen wij de *losse medewerkers*.

Realisaties en oproep

In de voorbije dertien jaar werden al heel wat initiatieven concreet uitgewerkt die regelmatig opnieuw georganiseerd worden. Vermelden we maar: de parochiefolder die in elke brievenbus komt, de vieringen van de meimaand, het Augustinusconcert, de adventsvespers, de spreekbeurten over religieuze onderwerpen, de cyclus volwassenenvorming, de parochieontmoeting met Lichtmis, waarop de dopelingen van het voorbije jaar terug samenkomen en de parochieontmoeting ter gelegenheid van Allerheiligen, waarop de overledenen van het afgelopen jaar herdacht worden.

Occasioneel werden ook grootsere activiteiten op het getouw gezet: de deelname aan de Damiaanviering op de Heizel, het afscheid van pastoor Claessens, het bezoek aan de tentoonstelling over de augustijnen in Gent, de aanstelling en het afscheid van pastoor Etienne Herrebaut, de bedevaart naar Halle ter gelegenheid van het jubeljaar, de bedevaarten naar Oostakker en Bouge, het vieren van 50 jaar parochie, ...

Voor al die realisaties is de inzet van velen nodig die wij bij deze gelegenheid willen danken. Wij drukken de hoop uit dat er voldoende opvolgers en opvolgers gevonden worden om het parochieleven verder te coördineren en te stimuleren wanneer de huidige voortrekkers, vrouwen en mannen, ermee zullen stoppen.

4. Misdiensdieners (9)

In de katholieke liturgie, of het nu de Latijnse of de Griekse ritus betreft, kent men van oudsher de functie van misdienaar. Een misdienaar was lange tijd een nog niet volwassen man die vóór, tijdens en na de eucharistieviering zijn diensten aanbood om de priester in de liturgie bij te staan. De priester hield zich dan bezig met het vieren van het “misoffer”. De misdieners bereidden de nodige zaken voor en zetten ze klaar. Tijdens de viering zorgden de misdieners voor het goede verloop. Op de juiste tijden werden zaken aangereikt, gebeden uitgesproken, handelingen verricht zoals het hanteren van de altaarschel. Na de viering werd alles gereinigd en brachten zij de geconsacreerde hosties naar de zieken of afwezige leden van de gemeenschap. Denk bijvoorbeeld aan de heilige Tarcisius (tot op vandaag de patroon van de misdieners).

In de laatste eeuwen werd in de Latijnse rooms-katholieke kerk de functie van misdienaar steeds meer vervuld door jongens in de leeftijd van ongeveer 8 tot 18 jaar. Sinds de jaren zeventig van vorige eeuw is de functie van misdienaar niet meer beperkt tot jongens, maar zijn ook meisjes misdieners.

Slechts bij afwezigheid van deze jongeren wordt de functie vervuld door volwassenen. Nog altijd bereiden zij de viering voor door de koster te helpen alles klaar te zetten, kaarsen en wierook aan te steken. Tijdens de vieringen geven zij aan wanneer er moet worden rechtgestaan en dragen zij op de juiste tijd de nodige zaken aan. De communie wordt door hen niet meer rondgedragen, maar zij helpen na de viering wel alles weer op zijn plaats te zetten.

Ook in onze parochie kennen wij misdieners. Dat de gebruiken en de inzet van die misdieners in 50 jaar sterk zijn veranderd mag blijken uit wat hierna volgt.

In 1956 al had pater Louis Claessens - de parochie was toen nog niet erkend – zich omringd met een groep jonge misdieners. Elke donderdag om 16 uur gaf hij hun les en regelmatig peilde hij hun kennis van het boekje “Hoe dien ik goed de mis”. Dit boekje moest men goed kennen voor het behalen van het vaardigheidsbewijs van het bisdom.

Eenmaal per jaar werd door het bisdom een acolietendag voor jongens van 9 tot 14 jaar georganiseerd. De kennis van de deelnemers werd er grondig gepeild. Bij het behalen van 7 op 10 kreeg men het vaardigheidsbewijs van het bisdom en mocht men probleemloos de mis dienen. Op de acolietendag van oktober

1956 behaalden drie jongens van onze parochie die onderscheiding: H. Vander-voorde, J. Asselberghs en K. Vandenbempt. Bij het behalen van 5 op 10 mocht men zich onder toezicht verder bekwamen in het dienen van de mis en moest men zich opnieuw aanbieden op de volgende acolietendag.

Er werd van de misdienaars heel wat inzet gevraagd. In het parochieblad werden ze nominatief aangeduid voor volgende prestaties: voor de avondmis op zaterdag en voor de missen van 7, 8 en 10 uur op zondag moesten er steeds twee zijn en voor de avondmis op zondag één. Op weekdays was de opdracht nog moeilijker te verwezenlijken: elke dag moesten er om 7 uur twee misdienaars zijn voor het hoofdaltaar en zes voor de zijaltaren in de kooromgang. En dan snel naar school.

In de tachtiger jaren waren er onvoldoende kandidaten om de dienst te verzekeren. In 1994 werd de werking opnieuw opgestart met jongens en meisjes. De vorming werd ter plaatse gegeven en niet meer gecontroleerd door het bisdom. Thans zijn er een twaalfstal jongeren die in het weekeinde de mis dienen: een voor de avondmis op zaterdag en twee voor de hoogmis op zondag. Meestal lukt die beperkte inzet, zodat de eucharistieviering mooi verzorgd is, maar soms moet broeder Jules inspringen om afwezige misdienaars te vervangen. De tijden zijn inderdaad veranderd.

5. Lectoren (10)

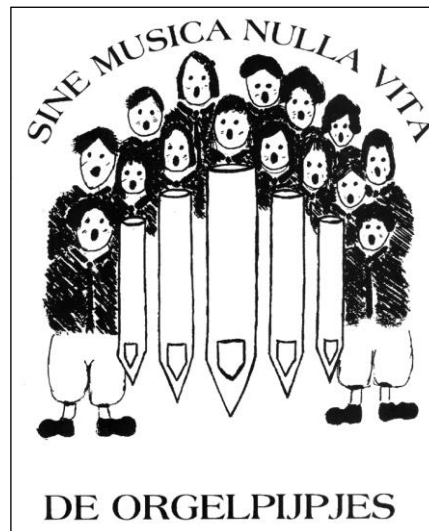
Zoals de volwassenen bij ontstentenis van jongeren de rol van misdienaar konden overnemen, zo kunnen zij ook de eucharistievieringen tijdens het weekend als lector ondersteunen. Op 11 januari 1965 deed pastoor Claessens in het parochieblad een eerste oproep tot zijn parochianen om de rol van lector op zich te nemen. Op 23 januari ging een eerste vergadering door met vrijwilligers en op 7 februari verscheen een eerste beurtrol met de volgende namen: Kockaerts, Verbeeck, Moulaert, Vandenbosch, Van Huyck, Winnepenninckx, Van Nooten, Bornauw, Schaerlaekens, Devroey, Vanden Eynden, Wuyts, Bex en Bijtebier.

Ook nu nog vervullen de lectoren dezelfde taak volgens een beurtrol die door een verantwoordelijke in overleg met de pastores wordt opgesteld.

6. Koor De Orgelpijpjes (11)

In 1957 werd door pater Roger De Jonghe o.s.a. op de jonge parochie een knapenkoor opgericht. Het repeteerde elke week en bleef standhouden, meer zelfs het groeide aan. In april 1960 kreeg het de naam “Orgelpijpjes”.

Na verschillende dirigentenwissels werd de leiding in 1967 overgenomen door Guido Konings. Zijn eerste initiatief was de omvorming van de groep tot een gemengd kinderkoor. Verder werd de activiteit instrumentaal uitgebreid, eerst met blokfluiten, dan met Orff-instrumenten, en nog later, naargelang de omstandigheden, met om het even welke instrumentale bezetting. Hij gaf het koor in het begin van de jaren '70 de naam "De Orgelpijpjes". Ook het repertoire werd uitgebreid. Het omvat momenteel alle genres van religieuze en profane muziek voor gelijke stemmen. De groep telt gemiddeld zestig kinderen van zes tot achttien jaar die zonder enige vorm van selectie tot

het koor mogen toetreden. In 1999 startte Katrien Konings met een kleuterkoor, verbonden aan De Orgelpijpjes, om in 2002 de algemene leiding van het hele koor over te nemen.

Behalve de liturgische praktijk in parochie Onze-Lieve-Vrouw van Troost zijn er ook geregeld concerten, gastoptredens, wedstrijden (in binnen- en buitenland) en koorreizen. Zo neemt het koor met succes deel aan het tweejaarlijkse Europees Muziekfes-

tival voor de Jeugd in Neerpelt. In het buitenland werden de laatste jaren concerten gegeven in de kathedralen van Wells en Bath (Engeland), in Praag, Budapest, Straatsburg, Salzburg en Wenen. Profane concerten werden gegeven in Italië, Duitsland en Nederland. De Orgelpijpjes verleenden hun medewerking aan enkele plaatopnames en televisieprogramma's. In 1998 werd een cd-opname gerealiseerd "Uit uw verborgenheid" met religieuze muziek uit heel het kerkelijk jaar.

Bij al deze activiteiten blijkt steeds dat De Orgelpijpjes vreugde brengen bij wie hen ooit op zijn wegen ontmoet.

7. Koor Wodan Skalden ⁽¹²⁾

Op 2 maart 1969 luisterden enkele enthousiaste jongeren met hun liederen een jeugdmis op in onze parochiekerk. Dit optreden gebeurde onder impuls van jonge paters augustijnen.

Het resultaat van dit optreden was zo goed dat die jongeren besloten dit initiatief in de toekomst opnieuw te nemen.

Wodan Skalden was geboren!

Tijdens de jaren 1970 en 1980 is Wodan Skalden geëvolueerd tot een volwaardig gemengd jeugdkoor dat zowat alle koormuziek aandurft van negrospirituals en gregoriaans over volkse liederen in de eigen of vreemde taal tot polyfone werken en ook werken van hedendaagse toondichters.

Nog altijd wordt gerepeteerd op woensdagavond, want dat is de dag waaraan de naam ontleend is: Wodan Skalden.

Wodan was de oppergod bij de West-Germanen en aan die naam is woensdag gewijd. In de vroege middeleeuwen werden de zangers bij de Germanen *skalden* genoemd. Aan het hof van de regerende vorsten droegen zij oude heldensagen voor. Men kan de “skalden” terecht beschouwen als de voorlopers van de latere minstrelen en troubadours.

Men kan dus vertalen als: woensdagzangers die, uit eerbied voor het verre verleden, hulde willen brengen aan de voorouders.

Op woensdag willen zij ook alleen maar aanduiden dat zij als koor helemaal niet beroeps zijn, maar slechts één avond proberen te doen alsof... en dat nog altijd onder de leiding van André Kockaerts.

Wodan Skalden, een stukje Leuvens graafschap in woord en klank.

8. Koor Organum (13)

Organum is een groep van jonge mensen die op zaterdagavond samenkomen om hun ontspanning te zoeken in de actieve studie van een zo ruim mogelijk repertoire. De groep kwam voor het eerst samen in juni 1981, als een voortzetting van het kinderkoor “De Orgelpijpjes”.

De naam verwijst onder meer naar het aanvankelijke studieterrein van het koor: de verschillende vormen van organum, dit is de oudste vorm van meerstemmigheid, uitgaande van het gregoriaans. Mettertijd werden ook andere stijlen van meerstemmigheid verkend en als vanzelf kwam de groep in contact met de renaissance-, barok-, klassieke, romantische en hedendaagse muziek. Zowel religieuze als profane genres komen aan bod en zelfs de amusementsmuziek, voor zover ze muzikaal enige betekenis heeft, wordt niet geschuwd.

Een opgemerkt optreden was er op 22 december 1992 toen het koor in de stadschouwburg in Leuven samen met I Fiamminghi de cantate “Das neugeborne Kindelein” van Dietrich Buxtehude en een suite van zes kerstliederen van Gas-

ton Feremans uitvoerde. In 1993 gaf Organum een concert dat een overzicht bood van de koormuziek uit de 19de en 20ste eeuw.

In 1994 had een erg gesmaakt concert plaats rond hoofdzakelijk profane polyfonie uit de Zuidelijke Nederlanden. Tussen 26 en 29 juli 1995 was er een concertreis langs de Noord-Franse kathedralen en op 8 september 1996 een evocatie van muziek rond de Contrareformatie ter gelegenheid van de Openmonumentendag in het Hoge Heuvelcollege te Leuven.

De voorbije tien jaar is het koor in een min of meer vaste plooi gevallen. Maandelijks optreden in de zondagsmis, gouden en andere bruiloften, religieuze concerten, maar ook een als cantus vermomd concert van drinkliederen en de nodige schwung brengen op jubileums. Om de band met de rest van de wereld niet te verliezen is er de deelname aan het provinciaal tornooi (om de drie jaar) en het Europees Muziekfestival van Neerpelt (om de twee jaar).

Het voornaamste doel van de groep blijft echter, in een geest van vriendschap en respect voor elkaars specifieke competentie, de verkenning van het onuitputtelijke muzikale repertoire.

Organum staat sedert zijn oprichting onder leiding van Guido Konings.

Zij zingen puur voor het plezier van het (samen) zingen, het ontdekken van muzikale pareltjes, het verleggen van hun eigen kunnen. Iedere zaterdagavond van 20 tot 22 uur is er een repetitie in de sacristie van de kerk van Onze-Lieve-Vrouw van Troost.

Ben je ouder dan 18 en jonger dan 81, dan kom je maar eens langs. Het kost niets.

9. Zangvereniging Onze-Lieve-Vrouw van Troost (3)

De oprichting van de Zangvereniging Onze-Lieve-Vrouw van Troost was een initiatief van Guido Konings in 1984. Hij sprak enkele trouwe kerkgangers van de hoogmis aan om er lid van te worden.

Op de eerste samenkomst legde hij uit wat van de leden verwacht werd:

- ondersteuning geven aan de samenzang in de hoogmis op zondag;
- de uitvaartdiensten muzikaal verzorgen;
- regelmatig aanwezig zijn op de repetities, tweemaal per maand.

De voorbije 22 jaar zijn die doelstellingen dezelfde gebleven, ook de naam. De zangvereniging heeft nog niet geprobeerd de status van koor te verwerven met de daarmee verbonden optredens allerhande. Sinds 2004 verzorgt ze éénmaal per maand de hoogmis op zondag zoals trouwens ook de andere koren van de parochie.

De Zangvereniging Onze-Lieve-Vrouw van Troost werd al in 1985 erkend door de culturele raad van Leuven; de erkenning door de vzw Parochiale Werken van de parochie gebeurde pas in 1994.

In al die jaren is het aantal leden vrij stabiel gebleven, schommelend tussen 13 en 15. Guido Konings is nog altijd dirigent en Staf Van Daele is de voorzitter van bij de start tot op vandaag. Hij verwelkomt graag jongere kandidaten om de ouder wordende stemmen te ondersteunen.

10. Kerk en Leven (14)

Het eerste parochieblad, dat toen nog *Het Kruis* heette, verscheen op 18 december 1955. Daarin verwoordde pater Louis Claessens zijn eerste kerstwensen voor alle parochianen. Toen was hij nog niet benoemd tot pastoor.

In de beginperiode werden de teksten over de parochie opgesteld door de pastoor en de voorzitters of secretarissen van de verenigingen. De ruimte voor plaatselijke mededelingen was echter zeer beperkt en de factuur werd per zetregel bepaald. De teksten werden met de hand geschreven of getypt en door het klooster via de post overgemaakt aan de drukkerij die zorgde voor de opmaak en de druk.

Op 24 maart 1957 verscheen het parochieblad voor het eerst onder de naam *Parochie Onze-Lieve-Vrouw van Troost Heverlee - Paters Augustijnen*. In 1966 kreeg het blad de naam *Kerkelijk Leven* om uiteindelijk in 1967 te verschijnen onder de naam *Kerk en Leven*. Het was trouwens in deze periode dat pater Wilfried Joosten een nieuwe hoofding ontwierp voor het blad.

Eind 2001 werd de opstelling van het parochieblad onder impuls van de toenmalige pastoor pater Etienne Herrebaut overgedragen aan een groep vrijwilligers. De pastoor zorgde voor de geestelijke teksten terwijl elke vereniging aangespoord werd haar activiteiten te melden aan de redactieploeg.

In 2002 kregen de parochies in het eerste katern drie pagina's voor het plaatselijke nieuws en de verantwoordelijken kregen de mogelijkheid om foto's te laten publiceren. Een redactieploeg zorgt sindsdien voor het verzamelen van

teksten en foto's die aan de tekstverantwoordelijke bezorgd worden. Na opmaak worden de teksten grondig nagelezen door twee bedreven vrijwilligers. Het overmaken van het uiteindelijk materiaal aan de drukkerij gebeurt met moderne middelen. De drukkerij staat in voor het verspreiden van 555 verschillende edities met 2500 foto's en 2000 pagina's; dit vereist dat de redactieploeg zich houdt aan een strikt tijdschema.

Sinds het eerste uur gaat een aantal vrijwilligers jaarlijks op pad om de verkoop voor het volgend jaar te verzekeren. Het beheer van de abonnementen wordt uitgevoerd door middel van een informaticaprogramma van de drukkerij Halewijn. De financiële controle berust bij de parochieraad. De post bezorgt de bladen aan huis.

Wij zijn dus ver verwijderd van de pioniersdagen toen de kinderen de bladen onder moeders toezicht verdeelden.

Om de samenhang tussen de medewerkers van *Kerk en Leven* te bevorderen, wordt er sinds 2001 elk jaar een daguitstap georganiseerd.

De ploeg is er zich ook van bewust dat jongere mensen zich meer aangetrokken voelen tot moderne communicatiemiddelen. Sinds Kerstmis 2005 kan men voor het parochienieuws ook terecht op de website: www.olv-troost.be. Deze wordt wekelijks bijgewerkt.

11. De bibliotheek ⁽¹⁵⁾

De basis voor de oprichting van een bibliotheek werd door pastoor Claessens gelegd nog vóór de parochie een feit was. In het parochieblad van 8 januari 1956 deed hij reeds een oproep tot zijn parochianen om boeken te schenken. Zo'n oproepen werden de daaropvolgende maanden en jaren herhaald met de aanvulling dat er nog niet genoeg boeken waren om te beginnen met een echte uitleendienst.

Vanaf januari 1958 konden er 's zondags na de hoogmis op beperkte schaal boeken worden ontleend in de voorlopige pastorie. De schenkingen bleven toekomen en in augustus 1961 schreef de pastoor dat de bibliotheek nog niet volledig in orde was, maar toch elke zondag haar deuren zou openen voor de parochianen.

Met de verhuizing naar de nieuwe pastorie vanaf augustus 1962 kwam er schot in de zaak. De pastoor vond in de persoon van Lieve Kestens de gedroomde helpster om zijn doel te verwezenlijken. In de tijd dat de tv het dagelijks leven nog niet of slechts matig beïnvloedde, wilde zij zich, met haar achtergrond als onderwijzeres, wel inzetten om de parochianen aan de aangepaste lectuur voor de lange winteravonden te helpen. De pastoor, van zijn kant, was bereid om een

groot gedeelte van zijn accommodatie (lees pastorie) af te staan voor de inrichting van de parochiebibliotheek die op dat ogenblik reeds 3000 boeken telde. Aluminiumrekken werden in mekaar gestoken en in de verschillende kamers opgesteld. De boeken werden gesorteerd volgens leeftijdscategorie, wat eigenlijk niet zo gemakkelijk is. Men trof er vooral romans aan, maar ook kinder- en jeugdboeken en een aantal studieboeken en boeken vol wetenswaardigheden. Er waren ook Franse en Engelse uitgaven bij.

In het begin kon je een kinder- en jeugdboek lenen tegen 2 frank per boek en een boek voor volwassenen tegen 3 frank per boek. De bibliotheek was geopend op zondag van 10 u. tot 12 u. De subsidies van de Parochiale Werken, het stadsbestuur van Leuven en het provinciebestuur werden besteed aan de aankoop van nieuwe boeken, zodat het boekenarsenaal bleef groeien.

Om als parochiebibliotheek erkend te worden, werd een gediplomeerd bibliothecaris, Paul Buttiens, aangesteld. Paul was altijd bereid om te helpen als Lieve het uitleenen, het inschrijven en het terugplaatsen van de boeken niet kon bijhouden. Ook Myriam Vanden Eynden kwam geregeld een handje helpen. Tijdens de eerste jaren was het soms een overrompeling.

Op het einde van de jaren zeventig vroeg pastoor Louis Claessens aan Dirk Wouters om Lieve in de bibliotheek een beetje bij te staan. Hij zou blijven tot het bittere eind, hoewel hij dat toen nog niet wist. Het lezersaantal was al een beetje op zijn retour wegens diverse redenen. Het televisieaanbod werd alsmaar groter, de concurrentie van de stadsbibliotheek en nog later de aanwezigheid van de bibliobus zorgden voor een dalende trend... maar de verhoging van de uitleenbijdrage met 1 frank per boek - een noodzaak wegens de verhoogde boekenprijs - was misschien wel de voornaamste reden van de achteruitgang.

Een bus-aan-bus brievenactie om de bibliotheek bij de parochianen nog wat meer bekend te maken, noch het wekelijkse artikel van pastoor Claessens in het parochieblad konden baten.

Toen de gezondheid van de pastoor bleef achteruitgaan, besloot de kloostergemeenschap zijn werkzaamheden in de parochie *in solidum* over te nemen en de parochiebibliotheek onder te brengen in de grote bibliotheek van de augustijnen, waar toen nog heel wat opslagruimte voorhanden was. Daarom werden de boeken in 1994 verhuisd naar het klooster. De drempel om naar de bibliotheek te komen bleek nu voor een aantal mensen te hoog en op het einde werd bijna geen boek meer uitgeleend. Dus besliste pater Bernard Bruning in 1997 de boeken over te brengen naar de bibliotheek van de augustijnen in Gent en onze parochiebibliotheek te sluiten. De bib werd toegevoegd aan de parochiegeschiedenis.

Vrijwilligerswerk.

Lectoren

Medewerkers *Kerk en Leven* op uitstap

Parochieontmoetingen

Toeristisch bezoek na de bedevaart

Afscheid pastoor Claessens

Bakje Troost

Voetbalmatch Kriekenbos – Withof

Wereld-Missiehulp

Ontmoetingsnamiddag

HOOFDSTUK 5

HET GODSDIENSTIG LEVEN

1. Gezinsvieringen ⁽¹⁶⁾

Van bij de start werd ervoor geopteerd echt kindvriendelijk te werken. Er werd gezocht naar aangepaste lezingen. De eerste lezing was meestal een verhaal aansluitend bij de thematiek van de zondagsviering terwijl de evangelielezing een aangepaste versie was voor kinderen genomen uit de bestaande kinderbijbels. De homilie werd wat betreft taal en inhoud aangepast aan de lagere schoolleeftijd. Stilaan groeide een kleine vaste kern die regelmatig samenkwam, aanvankelijk met pastoor Claessens en later met één van de pastores. Zo werden er tussen 1982 en 1991 kindervieringen gehouden rond thema's die kinderen kunnen aanspreken. Volgende thematische vieringen werden onder meer uitgewerkt:

- viering van Kerstmis 1982: in het “archief” werd een half blaadje gevonden met de titels van de liederen, opgeschreven door Guido Konings, voor deze viering. Dit is wellicht het embryo van de latere kindervieringen;
- kinderviering 26 juni 1983: *Vakantie: een zee van tijd*, waarin het verhaal van Pedro de Mexicaan werd voorgelezen;
- kinderviering 25 september 1983: bij het begin van het nieuwe schooljaar: *Deuren open*, waarbij de voorganger het verhaal vertelt van de regenworm;
- kinderviering 17 maart 1984: *God roept Abraham en ons*. De roeping van Abraham wordt verteld door de voorganger;
- kinderviering 9 maart 1985: thema *Spreken en luisteren*, aangebracht in de 1ste lezing door het verhaal van “het meisje met het spiegelkje”. Het meisje ziet in een spiegel dat ze maar één mond heeft om te spreken maar wel twee oren om goed te kunnen luisteren;
- kinderviering 14 juni 1989: *Vakantie*, met als eerste lezing “Jan Klomp”; de 2de lezing werd verteld uit het evangelie volgens Lucas.

Bij de start waren deze kindervieringen in de zaterdagavondmis. Onder impuls van pater Wilfried Joosten werden deze vieringen begin negentig verplaatst naar de hoogmis op zondag en werd gekozen voor de benaming gezinsvieringen:

- gezinsviering 24 juni 1990: *Vakantie: kleur de wereld mooier*. De eerste lezing had de titel “Als kleuren vertellen”; de tweede lezing was uit het evangelie volgens Matteüs 10, 5-11. Het slotlied was toen “De wereld is een toverbal”. Dit was in vele andere parochies wellicht niet mogelijk;
- gezinsviering 24 november 1991: *Jezus dienende Koning*, waarbij aan de kinderen werd gevraagd een mooie tekening mee te brengen. De voorganger vertelt aan de kinderen hoe Jezus de voeten van zijn leerlingen wast;
- gezinsviering 28 mei 1992: viering van Hemelvaartsdag;

- gezinsviering 22 november 1992: *ZORG voor het WEL-ZIJN van de AN-DER*:
 - Eerste lezing: je verbergen achter een masker.
 - Tweede lezing: de barmhartige Samaritaan.
- gezinsviering 28 november 1993: adventsviering *Sleutelen aan wonen*;
- gezinsviering 27 november 1994: adventsviering met als thema *Wij heffen het hoofd omhoog*. In de viering vertelt de voorganger over de verwachting van de Messias, die het licht van de wereld is.

Sinds 1993 worden de gezinsvieringen ingepast in het kerkelijk jaar en in de voorbereiding op de eerste communie en krijgen we:

- Adventsviering
- Kerstviering
- Sterzingen
- Lichtmis in de maand februari
- Eerste voorbereidende viering op de eerste communie
- Tweede voorbereidende viering op de eerste communie
- Ons Heer Hemelvaart: eerste communieviering
- Pinksteren als laatste viering en tevens algemene dankviering.

Al deze vieringen worden muzikaal verzorgd door De Orgelpijpjes.

2. Catechese ⁽¹⁷⁾

Catechese werd en wordt nog altijd gegeven aan 10 tot 11-jarigen als voorbereiding op hun vormsel; ze kende in onze parochie een hele evolutie.

Vroeger lag het voor de hand dat de pastoor zelf instond voor de catechese en zo gebeurde het. Het onderricht aan de vormelingen werd door hem gegeven elke zondag na de hoogmis en gedurende de tien weken die het vormsel voorafgingen ook elke weekdag om 18.30 uur. Na enkele jaren werd het onderricht van de zondag verschoven naar dinsdag- en donderdagavond. Een paar maanden vóór het vormsel riep hij alle moeders van de vormelingen samen voor de uitwisseling van praktische gegevens. Pas in 1963 mochten ook vaders die vergadering bijwonen. Het vormsel werd toegediend in de kerk van Sint-Lambertus voor enkele parochies samen. Nadien gebeurde dat volgens een beurtrol in deze parochies (Sint-Lambertus, Onbevlekt Hart van Maria, Sint-Jan Evangelist en Onze-Lieve-Vrouw van Troost). Men stelde elk jaar een vormselmeter en een vormselpeter aan, die als taak hadden tijdens het vormsel de kinderen de hand op te leggen. Na afloop verzorgden deze meter en peter dan een feestje voor de kinderen.

De parochie groeide en al snel kon men 50 vormelingen tellen.

In 1966 vroeg de pastoor aan enkele bereidwillige ouders (van toekomstige vormelingen) om mee catechese te geven. Een specifieke opleiding bestond niet. Als handleiding werd een boekje aangekocht voor elk kind. Elke catechist probeerde op zijn manier de kinderen iets bij te brengen.

De pastoor gaf om de twee weken één uur catechese aan de eerstejaars en ouders deden het wekelijks aan de kinderen van het tweede jaar.

Vanaf 1968 werd het vormsel in onze kerk uitsluitend toegediend aan de kinderen van onze parochie. De eerste jaren werd daarvoor een pater augustijn gevraagd die in Kongo bisschop was. De catechisten traden op als meter en peter van de vormelingen.

Vanaf 1969 gaf de pastoor zelf geen catechese meer en kon de parochie rekenen op enkele catechisten die zich met hart en ziel inzetten. Niet altijd vanzelfsprekend, omdat de lessen thuis werden gegeven en een groepje soms 18 kinderen kon tellen.

Het lespakket bestond uit twee delen: het eerste jaar werd het kerkelijk jaar doorlopen, met het boekje “Wij bouwen de stad van vrede”, het tweede jaar werden de sacramenten besproken met het boekje “In de kracht van de Heilige Geest”.

Het was in die tijd dan ook vanzelfsprekend dat de catechisten, voor de handoplegging, naast de kinderen stonden als het vormsel werd toegediend.

Catechisten volgden elkaar op en zetten hun werk voort.

In de jaren '90 kreeg de catechese een andere wending. Er werd een werkmap gemaakt voor de kinderen en een handleiding voor de begeleiders. Elke les werd voorbereid in samenwerking met de paters augustijnen. Er kwam meer structuur in de vorming en vanaf toen kon men over groepswork spreken.

De lessen werden over twee jaar gespreid. Het eerste jaar (Kring 11) kende ongeveer 10 lessen van één uur met als thema: "Open de poorten en ontdek het pad naar Jeruzalem". Het tweede jaar (Kring 12) kreeg als titel: "Op weg naar het Beloofde Land".

De lessen werden meestal thuis gegeven in kleine groepjes om de 14 dagen en duurden anderhalf uur. Enkele namiddagen gingen ook door in 't Kelderke met heel de groep. We telden toen 25 vormelingen per jaar.

Bij de vormselviering droegen de kinderen nu het witte vormselkleed, (het witte paterskleed). De ouders werden gevraagd om tijdens de handoplegging hun kind bij te staan.

In 1995 ging heel de groep op weekend om het tweede jaar af te sluiten. Het laatste weekend dateert van 1998. Toen besloten de catechisten meer in en om de parochie te werken en daar lessen aan te besteden.

Vanaf toen mochten de kinderen zelf kiezen wie hen wilde begeleiden bij de handoplegging tijdens hun vormsel.

In 2005 is de catechese herleid tot één jaar. Kring 12 krijgt elke maand anderhalf uur les. Het thema is nog altijd "Op weg naar het Beloofde Land". We kunnen rekenen op een jonge ploeg van bereidwillige ouders. Zij kozen om het 2de jaar te starten met een weekend.

Kring 11 werkt momenteel enkel rond de naamopgave met Pinksteren van de kinderen die het jaar daarop gevormd zullen worden.

3. Kinderwoorddienst ⁽¹⁸⁾

De kinderwoorddienst is gestart in juni 2004 om te zoeken naar een mogelijkheid om onze kinderen te betrekken bij de misviering. Wij weten dat een eucharistieviering voor de kinderen niet altijd boeiend is van het begin tot het einde en zo wordt het soms ook voor ons, ouders, moeilijk om te genieten van dit samenzijn.

De kinderwoorddienst heeft elke eerste en derde zondag van de maand plaats tijdens de zondagviering om 10 uur. Na het welkomstwoord van de priester gaan de kinderen naar de sacristie tot na de homilie. Daar wordt dan gewerkt

rond het evangelie van die zondag; die werking kan op verschillende manieren worden opgevat: filosofisch, knutselend, zingend...

Het is de bedoeling om de kinderen meer te betrekken bij de eucharistieviering door een deel daarvan te vertalen naar hun niveau. Na de homilie sluiten de kinderen terug aan bij de viering in de kerk.

Tot nu werkten we voor de kinderen van de lagere school, maar vanaf volgend schooljaar proberen we ook de jongere kinderen mee te nemen naar de sacristie waar ze opgevangen worden door de kinderen die nu kring 12 gedaan hebben. Zo vergroten we de betrokkenheid van de kinderen van kring 12 en de kleine kinderen maken dan al vroeg kennis met ons aanbod.

De kinderwoorddienst wordt gedragen door een 8-tal volwassenen, die telkens per twee een kinderwoorddienst op zich nemen. Hannah Byttebier, die trouw de kinderwoorddienst bijwoont, omschrijft de viering als volgt:

- **K**inderwoorddienst
- **I**n onze kerk
- **N**amelijk tijdens de viering
- **D**e kinderen zijn welkom
- **E**n de ouders moeten in de kerk blijven
- **R**euzefijn is dat, fijner dan heel de tijd in de kerk te zitten
- **W**aarom is dat zo fijn?
- **O**mdat je er dingen maakt
- **O**mdat je liedjes zingt en vele dingen doet
- **R**ap is het voorbij
- **D**e priesters moeten vanaf nu wat langer preken
- **D**e mensen die het organiseren proberen het fijn te maken
- **I**edereen doet mee
- **E**vangalie van Jezus lezen we hierbij
- **N**et als de priester binnenkomt, is het voorbij
- **S**poed u en kom meedoen
- **T**ot ziens.

4. Volksdevotie (3)

Bedevaart

In april 1956 al riep pater Louis Claessens zijn toekomstige parochianen op om deel te nemen aan een bedevaart naar Scherpenheuvel. Hij deed dit in het parochieblad in volgende bewoordingen: *“De parochiale bedevaart naar Onze-Lieve-Vrouw van Scherpenheuvel gaat door in de nacht van 30 april op 1 mei. De groep die te voet gaat, vertrekt om halftwaalf stipt. De trein vertrekt om halfdrie, voor diegenen die wensen met de trein te gaan. De fietsers vertrekken om 4 uur stipt aan de kerk. Rond 6 uur 's morgens zal voor alle bedevaarders de H.-Mis worden opgedragen.”*

De daaropvolgende jaren verliep de bedevaart volgens hetzelfde scenario. Wanneer de verenigingen de organisatie overnamen, hebben we niet kunnen achterhalen. Sinds 1984 gaat Ziekenzorg in de maand mei met de bus op bedevaart naar Scherpenheuvel. Ook parochianen, niet-leden van Ziekenzorg, mogen vergezellen. OKRA houdt eveneens die traditie in eer. De meeste deelnemers doen de verplaatsing per bus, maar enkele sportievelingen verkiezen de fiets.

Het rozenhoedje aan de kapelletjes

Begin mei 1956 stond er een stenen kapel in de wijk Withof en hing er een houten kapelletje tegen een muur in de Zavelstraat. Op 10 mei 1956 werd de stenen kapel van Kriekenbos plechtig ingewijd.

In datzelfde jaar 1956 startte pater Louis Claessens met het bidden van het rozenhoedje aan de verschillende kapelletjes van de parochie. Elke dag van de week werd het rozenhoedje aan één der kapellen gebeden (de ganse week aan dezelfde kapel) en op zondag werden in de kerk het lof en het rozenhoedje samengevoegd. De eerste jaren waren er telkens zo'n 80 parochianen aanwezig.

Op 4 juni 1960 werd de stenen kapel van de Bronlaan ingezegend en waren er dus vier bidplaatsen voor de dagelijkse rozenkrans tijdens de meimaand. Dit bleef zo tot 1968. Toen werd de dagelijkse rozenkrans vervangen door een wekelijkse eucharistieviering op maandagavond in de kerk, die dan later ook wegviel. In de zeventiger jaren is de houten kapel van de Zavelstraat verdwenen.

In 1994 werd de draad weer opgenomen en werd het rusthuis Bergheide aan de drie bestaande stenen kapellen toegevoegd. De hoekdeuren werden opengezet zodat de bewoners konden meebidden met de parochianen die buiten stonden.

Na de sluiting van het rusthuis, begin 2004, werd de kerk mee opgenomen om er de meimaand te starten met een eucharistieviering. De daaropvolgende weken worden dan de kapellen van Withof, Kriekenbos en Bronlaan in de bloemen gezet om er het rozenhoedje te bidden (telkens dezelfde avond van de week).

Een woord van dank gaat naar de bewoners van die wijken voor de wijze waarop ze zorg dragen voor hun kapel.

Heilige Rita

We hebben reeds kunnen lezen dat in de augustijnenvestingen van Bouge, Gent en Heverlee de heilige Rita een grote betekenis heeft in het leven van veel gelovigen. Dit komt het ganse jaar tot uiting, maar vooral rond 22 mei, de herdenkingsdatum van haar overlijden.

Bij ons wordt op die dag haar feest plechtig gevierd met een eucharistieviering en een rozenwijding. Ook gelovigen van buiten de parochie komen zich voegen bij de biddende parochianen. Elkeen heeft een roos bij, meegebracht van thuis of ontvangen in de kerk. De rozen worden op het einde van de mis gewijd en meegenomen naar huis om ze te laten drogen. Ze worden beschouwd als een tastbaar teken van de voorspraak die men van de heilige Rita hoopt te verkrijgen.

Vanwaar komt die rozenwijding? Omstreeks 1610 ontstond dit verhaal: toen Rita al vier jaar ziek te bed lag, kreeg ze bezoek van een verwante; deze vroeg Rita of zij iets wenste uit haar tuin in Rocca Porena. Rita vroeg een roos uit haar tuintje. Dat was niet veel, maar toch onmogelijk in januari. En toch vond die verwante een pas ontloken roos in de tuin van Rita. Ze haastte zich terug naar de zieke en gaf haar die roos.

Processie

Vanaf 1957 trok met Pinksteren de processie door de parochie. Pastoor Louis Claessens is ook hiervan de initiatiefnemer. De wijk Withof zorgde voor een groep, maar ook KAV stapte mee op en inwoners van de wijk Kriekenbos.

Chiro en scouts waren in uniform. De mannen van KWB tenslotte omringden het heilig Sacrament en droegen een baldakijn.

De processie deed de voornaamste straten aan en hield halt bij de bestaande kapelletjes, waar telkens een rustaltaar opgericht was. Na een gebedsstonde werd er gezegend met het heilig Sacrament.

De processie kende de eerste jaren een grote belangstelling, maar nadien verminderde die zienderogen en in 1965 trok ze een laatste maal door de straten van de parochie.

Kruisweg

Vanaf 1958 werd de Goede Week ingezet met een kruisweg op dinsdagavond. De eerste jaren voegden de militairen van de kazerne zich bij de parochianen en ging de kruisweg door op het oefenterrein van de kazerne.

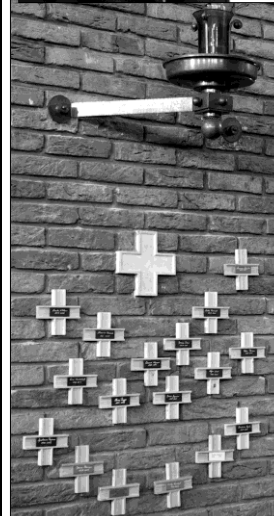
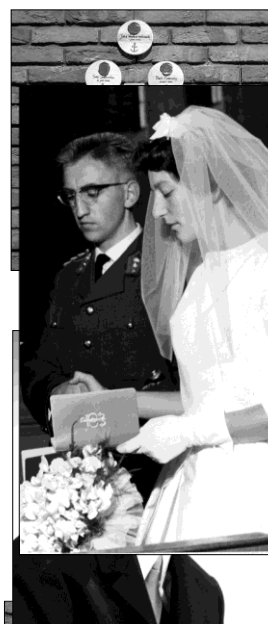
Bij het begin van de jaren zestig werd een wijk van de parochie gekozen om er de kruisweg te organiseren. Aan de bewoners werd gevraagd in te staan voor een statie met een aangepast gebed. Deze geloofsuiting kende aanvankelijk een enorme opkomst: 200 tot 250 parochianen beleefden samen de kruisweg. Maar na een tiental jaren was de inzet zo teruggevallen dat de kruisweg overgebracht werd naar de kerk, waar hij nog steeds gebeden wordt. Reeds meerdere jaren werd de dinsdagavond vervangen door de vrijdagmiddag.

5. Doopsels, vormsels, huwelijken, uitvaarten. (19)

Jaar	Doopsel	Vormsel	Huwelijk	Uitvaart
1957	20	25	7	2
1958	21	21	5	4
1959	28	26	7	2
1960	32	22	4	0
1961	20	33	8	6
1962	33	35	4	1
1963	29	39	9	2
1964	24	45	5	4
1965	30	24	8	3
1966	45	47	11	5
1967	32	55	12	10
1968	27	55	14	7
1969	47	48	12	8
1970	33	62	9	6
1971	38	44	11	7
1972	48	64	20	3
1973	43	47	16	8

Jaar	Doopsel	Vormsel	Huwelijk	Uitvaart
1974	52	58	23	7
1975	48	61	25	7
1976	45	47	17	8
1977	42	51	19	11
1978	54	50	22	8
1979	54	53	24	7
1980	51	34	15	11
1981	64	35	17	8
1982	50	26	27	7
1983	50	18	11	12
1984	36	30	17	12
1985	37	20	14	17
1986	43	18	20	16
1987	35	25	8	15
1988	46	23	15	16
1989	48	15	8	15
1990	36	24	11	22
1991	41	33	10	11
1992	34	28	14	15
1993	27	18	7	15
1994	25	22	5	19
1995	23	21	5	18
1996	23	20	3	27
1997	20	23	6	24
1998	17	28	4	22
1999	15	27	0	15
2000	16	30	3	17
2001	31	20	2	19
2002	29	34	3	9
2003	19	16	1	9
2004	26	22	0	16
2005	18	22	3	11
Totaal	1705	1644	521	524

LIBER BAPTIZATORUM

N° 1 Anno Domini 19 57 die 10 mensis Uartii ab infrascripto

Confirmata est die 11 baptizat a est Vanden Eynden Ubaria, Florentina, Juliana

mai 1909 nat a die 4 quodam hora 3^{1/2} filii a Josephi, Francisci,

Matrimonium contraxit ex Thenis et De clercq Ubaria Felicia Christina

die 20/2/82 ex Pefferen junctorum in eccl. S.S. Caroli Thenis/5.5.1954

in Haverlae, o.l.k.v. Thoor Susceperunt De clercq Julius et Poskin Ubaria

cum Charman Ubaris. Herjogate, 249. Quod attestor
(sig.) J. VANORBEEK.
sec. del.

1956

1962

2006

2003

HOOFDSTUK 6

HET LEVEN IN DE PAROCHIE

1. De augustijnengemeenschap ⁽²⁾

Pater Louis Claessens werd de eerste pastoor en hij bleef het tot 1993. Gedurende die lange periode was hij praktisch de enige pater die geregelde contacten had met de parochianen. De andere paters leefden in hun kloostergemeenschap en de contacten waren eerder beperkt tot de eucharistievieringen.

Sinds de opruststelling van pastoor Louis Claessens is de *in solidum* groep van pastores werkzaam in de parochie met elk een eigen verantwoordelijkheid. De medewerkers van de parochie maken nu ook regelmatig gebruik van de uitrusting van het klooster. Zo is de vergaderzaal vaak het werkterrein van parochianen geworden. Voor de coördinatie tussen al wat leeft op de parochie en in de augustijnengemeenschap zorgt de parochieraad.

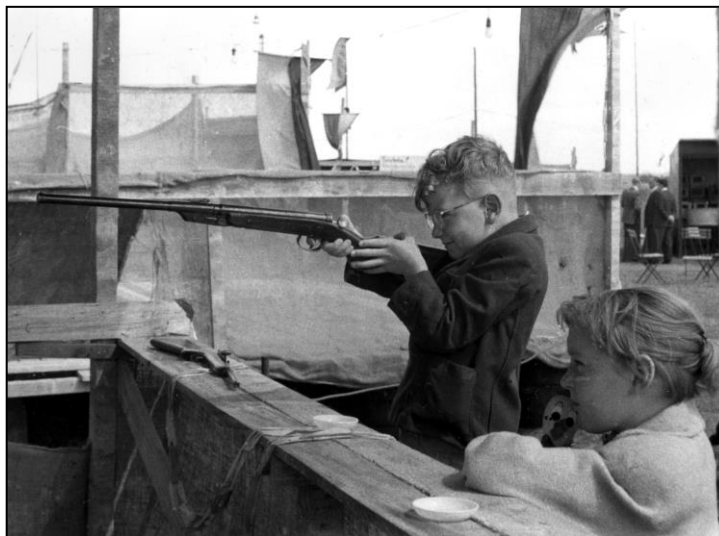
Het aantal leden van de augustijnengemeenschap is vrij stabiel gebleven, maar de gemiddelde leeftijd is wel gestegen. Zoals vermeld in een vorig hoofdstuk wordt elk klooster geleid door een prior die op regelmatige tijdstippen moet worden verkozen door de leden van het augustijner provinciebestuur, na raadpleging evenwel van de gemeenschap. Sinds de stichting van het klooster in Heverlee waren dat:

- van 1946 tot 1949: pater Aloysius Op 't Eynde o.s.a.
- van 1949 tot 1955: pater Norbertus Teeuwen o.s.a.
- van 1955 tot 1961: pater Louis Claessens o.s.a.
- van 1961 tot 1967: pater Servaes Gabriels o.s.a.
- van 1967 tot 1974: pater Jaak Demmenie o.s.a.
- van 1974 tot 1982: pater Felix De Ceukeleer o.s.a.
- van 1982 tot heden: pater Bernard Bruning o.s.a.

Zo is in de loop der jaren het klooster als opleidingshuis met daarnaast een parochie die door één man geleid werd, uitgegroeid tot een studiehuis waar naast het wetenschappelijk onderzoek ook plaats is voor het vormingswerk in de parochie. Helemaal in de lijn van de augustijnse spiritualiteit: was Augustinus niet de wetenschapsman die tegelijk als bisschop en herder bekommerd was om de ontwikkeling van zijn kudde? De geloofsschat moet worden bestudeerd om er de volle smaak van te genieten. Beslist niet gek in een tijd waar geloofstraditie door vele intellectuelen wordt bestreden als een ouderwetse en achterhaalde zaak.

2. Parochiale Werken vzw (20)

Nog vóór de erkenning van de parochie en lang vóór de oprichting van de vzw Parochiale Werken start pater Louis Claessens met acties om geld in te zamelen voor zijn project: het bouwen van een parochiezaal waarin de verenigingen van de jonge parochie hun activiteiten en feesten kunnen organiseren en waarin ook de parochiale initiatieven kunnen doorgaan. In januari 1956 begint hij al met de inzameling van oud papier en dezelfde maand verzorgt KWB een toneelavond

in de Sint-Jozefschool. De integrale winst is voor de zaal. Hetzelfde geschiedt in juli met de opbrengst van de Vlaamse kermis. Ondertussen heeft hij ook gezorgd voor een collectebus aan de kerk waarmee na de eucharistievieringen van het weekeinde geld ingezameld wordt. Maar vanaf 1967 staat men alleen nog het eerste weekend van de maand met een collectebus aan de kerkdeur en een paar jaar later stopt men ermee. In 1969 wordt ook de laatste Vlaamse kermis georganiseerd, wat het einde betekent van de systematische geldinzamelingsacties.

In maart 1958 vormt pastoor Louis Claessens een parochiaal comité om een plan te ontwerpen voor de parochiezaal. Voor de bouwgrond had hij eerst een ander perceel op het oog, namelijk de hoek Kerspelstraat/Sparrendreef, maar na samenspraak met de paters augustijnen werd het toch het perceel waarop de gebouwen nu staan. De plannen voor de zaal worden aan de parochianen voorgelegd voor advies: op 22 juli 1959 aan de mannen en de dag nadien aan de vrouwen. Meer dan 30 mannen en meer dan 20 vrouwen betonen hun belangstelling voor de zaak.

Uit dit parochiaal comité groeit de vzw Parochiale Werken die officieel gesticht wordt op 29 september 1959 en waarvan de statuten in het Staatsblad van 29

oktober 1959 verschijnen, nadat ze zich bekend heeft gemaakt via een persconferentie op 21 oktober. In het Staatsblad staan als stichters vermeld: Joseph Devos, Frans Hansen, Jan Kestens en Jan Peeters.

De bouw van de parochiezaal begint op 30 juni 1960. De ingezamelde financiële middelen zijn nog niet voldoende en men beslist een grootse provinciale tombola op het getouw te zetten met meer dan 630.000 frank aan prijzen, waaronder 5 auto's, 2 scooters, 3 bromfietsen, 2 eetkamers, enz.... Het resultaat van de tombola werd niet bekend gemaakt. Op 1 juli 1961 is het zover. Monseigneur Van Waeyenbergh, hulpbisschop van het aartsbisdom Mechelen en rector van de K.U.Leuven komt de Sint-Ritazaal en het café Pakenhof inwijden. Dankzij de niet aflatende ijver van pastoor Louis Claessens heeft de parochie eindelijk haar zaal en kunnen de verenigingen hun activiteiten gemakkelijker organiseren.

Tot 1972 had de Sint-Ritazaal uitsluitend gediend voor toneelopvoeringen, filmvertoningen en andere activiteiten van de parochiale verenigingen. Teneinde de zaal te kunnen gebruiken voor trouwfeesten en andere festiviteiten, werd er beslist haar grondig te verbouwen: de vloer werd horizontaal gebracht en een keuken werd aangebouwd. Op 6 mei 1973 werd in de totaal vernieuwde zaal het eerste feest georganiseerd. De zaal kon vanaf dan worden gehuurd door verenigingen en particulieren. Daarvoor wordt uiteraard een huurprijs gevraagd. Die opbrengst is nodig om de afgesloten leningen te delgen en de kosten voor onderhoud en herstellingen te financieren. Tot op vandaag genieten de parochiale verenigingen financiële voordelen bij het huren van de lokalen.

De raad van bestuur wordt verkozen door de algemene vergadering, die het volle gezag heeft in alle aangelegenheden van het beheer. De algemene vergadering, die ten minste eenmaal per jaar samenkomt, bestaat uit de pastores, de voorzitters en voorzitters van de parochiale verenigingen en een aantal personen, benoemd of verkozen door de algemene vergadering.

De raad van bestuur vergadert maandelijks, en is, in opdracht van de algemene vergadering, belast met het onderhoud van de lokalen, de herstellingen, aanpassingen en eventuele vernieuwingen. Ook voor de verhuur van de lokalen is de beheerraad verantwoordelijk; die specifieke taak wordt sinds veel jaren correct uitgevoerd door Yvonne Cuyvers-Baeten. De voorzitters van de raad van bestuur waren:

- van 1959 tot 1963: Joseph Devos
- van 1963 tot 1972: Frans Verbruggen
- 1972 (van april tot oktober): Albert Byttebier
- van 1972 tot 1989: Piet Potargent
- van 1989 tot heden: Constant Van Huyck

3. KAV (21)

Onder impuls van enkele gedreven dames werd in oktober 1955 de KAV (Katholieke Arbeiders Vrouwen) opgericht, een socioculturele vereniging met als doelstelling de vrouwen te ondersteunen bij hun culturele verrijking en het bevorderen van de gemeenschapszin.

Van meet af aan werden gespreksavonden, spreekbeurten en infoavonden georganiseerd, vaak in de lokalen van het Heilig-Hartinstituut.

In de beginjaren heeft de KAV zich ingezet, samen met de KWB en de andere verenigingen, bij de Vlaamse kermissen op de nog jonge parochie.

Er volgde een hele reeks van activiteiten o.a. kook- en naailessen, filmvoorstellingen en toneelavonden, sinterklaasfeesten en fabrieksbezoeken, daguitstappen in binnen- en buitenland, veel praktische lessenreeksen en vindingrijke creaties.

De verschillende bestuursploegen en hun kernleden mogen fier zijn op al deze en nog meer prestaties, die zowel op godsdienstig gebied als op cultureel en maatschappelijk vlak hebben bijgedragen tot de ontplooiing van onze gemeenschap.

Op 18 oktober 1980 vierden KAV en KWB, hun 25-jarig jubileum met een grootse feestavond.

De KAV Onze-Lieve-Vrouw van Troost is een actieve beweging die een uitdaging aandurft en waarin actieve kernleden garant staan voor een spetterend jaarprogramma, dat ook nauwgezet uitgewerkt wordt. Ook de moderne middelen worden niet geschuwd. Sinds enkele jaren is er een gebruiksvriendelijke website die regelmatig bijgewerkt wordt zodat heel de wereld de afdeling kan volgen en beoordelen. Geïnteresseerden kunnen surfen naar www.kav-heverlee.be

Hier volgen, chronologisch, de namen van de voorzitters, die met hun kernleden de vereniging hebben geleid.

De eerste voorzitter was Celine Kestens-Dupont, opgevolgd door mevrouw Verboven voor een korte tijd, daarna kwam Irma De Fraye-Coppens en toen was het de beurt aan Ivonne Cuyvers-Baeten voor een tiental jaren. Vervolgens nam Suzanne Poelmans-Pensis het roer over, opgevolgd door Ghilaine Op de Beeck-Van de Poel en tenslotte Paulette Marchand-Serverius.

Vanaf 1996 werd een nieuwe stijl gevolgd: de leiding van de vereniging kwam in handen van een team gestuurd door een coördinator. Patricia Van Loon-Simons vervulde die taak tot 2000, jaar waarin ze de fakkel doorgaf aan Frieda Van der Geeten-Aerts die nog altijd het team inspireert.

4. KWB (22)

In oktober 1955 stichtten enkele enthousiaste mannen de KWB-afdeling Onze-Lieve-Vrouw van Troost (Katholieke Werklieden Bond), een socioculturele organisatie met als doelstelling bij te dragen tot de vervolmaking en de culturele ontplooiing van onze parochianen.

De eerste voorzitter werd Jan Kestens. Onmiddellijk werd gestart met een reeks van gespreks- en bezinningsdagen en spreekbeurten over allerlei onderwerpen.

In de beginjaren zette de KWB zich ook in bij de Vlaamse kermessen op de nog jonge parochie, samen met de andere verenigingen. In de parochiezaal werden filmvoorstellingen en toneelavonden georganiseerd. Er werden niet alleen toneelgezelschappen van buiten de parochie uitgenodigd om op te treden in de

Sint-Ritazaal, maar jaarlijks verzorgde de KWB een eigen optreden dat bovendien van een degelijk niveau was. In februari 1967 behaalden de KWB-toneelspelers zelfs een eervolle vermelding bij hun deelname aan het provinciaal tornooi.

Nieuwe mensen kwamen in het bestuur en nieuwe initiatieven werden genomen; een uitgebreid aantal activiteiten werd de leden aangeboden o.a. infoavonden, praktische lessenreeksen, muziekavonden, fabrieksbezoeken, kooklessen, kaartwedstrijden, quizavonden, volksspelen, boekenbeurzen, sinterklaasfeesten, hobbytentoonstellingen, te veel om op te noemen. Kortom, een brede waaier van activiteiten die zowel in hun verscheidenheid als in hun omvang de moeite waard waren.

Op 18 oktober 1980 vierde KWB zijn 25-jarig jubileum met een goedgevuld feestprogramma. In het kader van deze viering gaf de vereniging een geïllustreerde brochure uit. "Onze kerk 25 jaar" en op 2 en 28 november 1980 was er een muziekconcert door het gerenommeerde "Orkest van de Provincie Brabant", samen met het koor De Orgelpijpjes.

In de jaren negentig sloop er een zekere malaise in de beweging; jongeren bleken geen interesse te hebben en bij de ouderen scheen het *heilig* vuur gedoofd. Toch kwam er nog een opflakking gedurende een viertal jaren met vooral spannende kaartwedstrijden met talrijke prijzen en ook nog leerrijke kooklessen. Eind 1994 beslisten de bestuursploeg en de kernleden om met de vereniging te stoppen.

De overblijvende leden kregen de raad zich aan te sluiten bij de KWB-afdeling Park, een afdeling met nog veel levenskracht. Meerdere leden volgden die raad en wonen er nog altijd de activiteiten bij. Dit voorbeeld van grensoverschrijdende werking van een vereniging is misschien een voorbeeld dat navolging verdient in de toekomst.

Hier volgen chronologisch, de namen van de voorzitters die zich met hun wijkmeesters voor de vereniging hebben ingezet: na Jan Kestens, de eerste voorzitter, volgden Frans Winnepenninckx, Jan Van Laer voor een korte periode, en weer Frans Winnepenninckx, toen kwam Emiel Devroey opgevolgd door Ivo De Vleeschouwer en dan weer Emiel Devroey, daarna Eddy D'Haene en ten slotte Eugene Van Nooten.

5. Scouts Onze-Lieve-Vrouw van Troost & Gidsen Anne Frank (23)

Hoe het allemaal begon...

Na een contactvergadering in november '55 werd besloten te starten met Chirojeugd voor de meisjes en Scouting voor de jongens. Scouts "de 13de" was geboren.

Pater Claessens, initiatiefnemer van deze eerste vergadering, werd groepsaalmoezenier van beide groepen en het groepsleiderschap werd toevertrouwd aan twee medeparochianen: Magda Geerts voor de Chiro en Jan Schaerlaekens voor de Scouts.

Net zoals hun groepsleider, Jan Schaerlaekens, hadden hopman Pierre Van Laer en zijn vaandrags Marc en Jacques Van Laer veel ervaring opgedaan in de 4^{de}

Sint-Jan Berchmansgroep en werden uit de Roelandstam opgenomen als leiders voor de Jongverkeners. Daarnaast werd van buiten de parochie Betty Allaerts aangetrokken als Akela en bijgestaan door leidsters uit onze parochie, waaronder de zussen Schevernels (Bagheera en Baloe) en Renee Melchior (Rasksja).

Op de eerste zondag van januari 1956 startte de Chirowerking en op het einde van diezelfde maand staken ook de scouts van wal onder het thema “Durf en doe!”

Ondertussen was in 1970 de Chirogroep stopgezet, maar enige tijd later werd onder leiding van Lily Van Santvoet ook voor de meisjes een scoutsgroep gestart, waarin ook veel oud-leden van de Chirogroep hun weg vonden. Nu zag ook de Gidsengroep Anne Frank het levenslicht.

Vanaf de jaren '90 ontstond er een veel nauwere samenwerking tussen beide jeugdbewegingen. De “varkens van beneden” en de “koeien van boven” zoals ze elkaar wel eens noemden, sloegen de handen wat steviger in elkaar. Voortaan zouden ze elke zondag samen het jeugdwerk voor tientallen jongeren in onze parochie behartigen.

In 2006 mocht Scouts Onze-Lieve-Vrouw van Troost zijn 50ste verjaardag vieren en de Gidsen van Anne Frank konden alvast 35 kaarsjes uitblazen.

Vandaag, zowat 50 jaar na die eerste vergadering, is Scouts Onze-Lieve-Vrouw van Troost samen met de Gidsengroep Anne Frank uitgegroeid tot één grote groep met meer dan 100 leden, zestien man (m/v) leiding en een plezierige aalmoezenier.

De zondagse vergaderingen en de kampen zijn doorheen de jaren inhoudelijk misschien wel wat veranderd en ze spelen ook niet meer de spelletjes van 50 jaar geleden, maar de waarden zijn nog altijd dezelfde.

De basisprincipes in scouting: engagement, ploegwerk, dienst, medebeheer en zelfwerkzaamheid zijn nog altijd de kapstokken waaraan de werking opgehangen wordt. Geen spel zonder inhoud en “learning by doing”, leren door het te doen, door bezig te zijn, door het te beleven, zoals Baden Powell voor ogen had, blijven de uitgangspunten.

Nog steeds trekken ze er samen op uit, niet alleen om de natuur te ontdekken, maar ook om elkaar te leren kennen. Op dagtocht door de Ardeense bossen, zingend en springend in een zomerse regenbui op kamp of 's avonds rond een warm en gezellig kampvuur.

En wie weet, als ze goed zoeken of net heel onverwacht, komen ze onderweg misschien ook nog zichzelf tegen....

Hoogachtend en steevast met een stevige linker.

6. Herfstkring (24)

Op 22 april 1974 werd, op voorstel van pastoor Louis Claessens, met Piet Potargent en Frans Geerts, overlegd om een vereniging voor gepensioneerden op te richten. De definitieve start kwam er op 25 november 1974 in Pakenhof onder de naam “Ouderentrost”. De nieuwe vereniging kon beroep doen op financiële steun van de stad Leuven. De eerste voorzitter werd Frans Geerts, bijgestaan door een dagelijks bestuur, waarin ook zijn vrouw zetelde. Geduren-

de een achttal jaren was Frans Geerts de bezielende voorzitter; na zijn overlijden volgde zijn vrouw Maria hem op.

In de beginjaren kwamen de leden iedere tweede en vierde maandagnamiddag samen om te kaarten, een lottospel te spelen, te breien of te keuvelen bij het klassieke vieruurtje met koffie en gebak. Het was altijd de bedoeling de vriendschap te bevorderen.

In 1984 liet Maria Geerts het roer over aan Bob Boydens. Samen met zijn echtgenote Raymonde Holmens, Céline Roskin en Anna Vincx vormde hij een nieuw bestuur en kozen ze voor een nieuwe naam: “Herfstkring”. Omdat er jongere gepensioneerden bijgekomen waren, wilden ze verwijzen naar de herfst van het leven.

De twee samenkomsten per maand in het vertrouwde Kelderke van Pakenhof bleven behouden. Met kaartspel en bingo, maar ook met een culturele en een ontspannende activiteit bleef de vriendschap groeien in een aangename sfeer. Met Pasen en Kerstmis werd gezorgd voor een aangepaste en sfeervolle maaltijd, altijd voorafgegaan door een eucharistieviering. De groep groeide uit tot een 50-tal leden.

Op 20 december 1999 werd het 25-jarig bestaan feestelijk gevierd met een fijn kerstdiner.

Bij gebrek aan opvolging deed de voorzitter Bob Boydens op de parochieraad van 23 november 2004 mee dat de “Herfstkring” stopte na het laatste kerstfeest op 20 december 2004. Voor zijn 20 jaar voorzitterschap werd Bob oprecht bedankt door heel de parochieraad.

7. WSP Heverlee-Leuven vzw (25)

50 jaar geleden was er op het grondgebied van onze parochie reeds een kazerne. De militairen namen geregeld deel aan georganiseerde marsen zoals de Vierdaagse van de Ardennen en de Vierdaagse van Nijmegen en hadden daardoor een zekere sportieve faam verworven.

In 1975 sprak Piet Potargent, de toenmalige voorzitter van de “Vriendenkring Sportvrienden Pakenhof”, de militair Tuur Roekens aan om mee een wandeltocht te organiseren. Op 28 september 1975 had de eerste wandeltocht plaats. Met 509 deelnemers was de eerste “Mars van de Voervallei” meteen een succes.

Op 26 januari 1976 werd in samenwerking met de sportvrienden Pakenhof, de Wandelclub Sportvrienden Pakenhof (WSP) boven de doopvont gehouden. Een van de doelstellingen van de club, die openstaat voor iedereen, was en is nog altijd het bevorderen van het wandelen in de eigen streek.

Op 26 september 1976 had de tweede “Mars van de Voervallei” plaats. De WSP zag het aantal deelnemers groeien tot 618. Het eerste wandeljaar werd afgesloten met 78 leden en was goed voor 12.184 km wandelpret.

Op 10 februari 1977 sloot WSP zich aan bij de Nationale Wandelfederatie en in 1980 mocht de amper vierjarige vereniging de nationale wandeldag organiseren.

In 1979 waren er 5.300 deelnemers in Aalter. WSP wilde beter doen op de nationale wandeldag op 24 februari 1980. Met de steun van de provincie Brabant (toen nog unitair), het stadsbestuur van Leuven, de sponsors en vele harde werkers werd deze wandeltocht een grandioos succes met 11.311 deelnemers. De stad Leuven vond dit een prachtprestatie en de WSP kreeg als eerste recreatieve vereniging de prijs van sportverdienste van de stad Leuven.

Op provinciaal vlak stond WSP mee aan de wieg van het Brabants Provinciaal Wandelcomité en van het organiseren vanaf 1982 van winterwandelingen. Een jaar later werden ook in de andere provinciën winterwandelingen aangeboden. Vanaf dan had de WSP jaarlijks twee tochten op het programma.

Op vraag van het stadsbestuur van Leuven organiseerde WSP in december 1999 voor het eerst een stadstocht. Sindsdien wordt de wandeltocht langs gekende en minder gekende straten van Leuven jaarlijks ingericht.

Omdat de leden niet meer hoofdzakelijk uit Heverlee kwamen, werd op de algemene vergadering van 26 maart 2002 de naam veranderd in WSP Heverlee-Leuven vzw. De vereniging telt thans 253 leden die in 2005 zomaar eventjes 120.248 km stapten.

Sinds maart 2001 is Jan Fonteyn, zoon van een militair, de derde voorzitter in de geschiedenis van de club, na de militairen Tuur Roekens en Stan Devos.

Ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan (2006) werd voor de eerste maal een midweekwandeling georganiseerd op 23 mei in Don Bosco in Oud-Heverlee met op het menu het natuurgebied “De Doode Bemde”.

Met een clubbestuur van acht leden worden per jaar bijna 50 diverse activiteiten uitgewerkt. Het bewijs van een enorme vitaliteit.

8. Ziekenzorg Onze-Lieve-Vrouw van Troost (26)

De christelijk geïnspireerde beweging Ziekenzorg richt zich in haar werking tot alle parochianen zonder rekening te houden met hun godsdienstige overtuiging. De voornaamste doelstelling is zieke en eenzame personen te ondersteunen in hun moeilijke situatie, ongezien of die van voorbijgaande of van blijvende aard is.

In 1983 startte het echtpaar Roger en Rachel Vanderstappen met Ziekenzorg op onze parochie. Na een ietwat moeilijk begin waren een tiental vrijwilligers be-

reid om mee te werken en zich voor de vereniging in te zetten. Minstens éénmaal per maand brachten zij een bezoekje aan zieken of eenzamen. Zij waren voor hen een steun en een toeverlaat in hun isolement. De vereniging werkte ook samen met het geriatriesch centrum dat toen op de parochie actief was.

Margaretha Bottu werd de eerste voorzitter. In 1998 werd zij officieel opgevolgd door Cécile Van Vlaenderen. Op dit ogenblik zijn er 14 kernleden en wordt er aan ongeveer 65 mensen een bezoek gebracht. Bij gelegenheid van Kerstmis en Pasen hebben de kernleden voor de zieken en eenzamen een mooi geschenkje bij. Jaarlijks volgen de kernleden een paar keer een vormingscursus.

De leden genieten jaarlijks van een verzorgd Paasfeest met animatie voorafgegaan door een eucharistieviering met ziekenzalving. Ook worden er elk jaar enkele activiteiten in zaal georganiseerd die afgestemd zijn op de noden van de zieken. Ziekenzorg trekt er ook op uit: in mei is er telkens een bedevaart naar Scherpenheuvel en in augustus beleven ze een ontspannende dag tijdens een toeristische uitstap die rekening houdt met hun fysieke mogelijkheden. Er wordt altijd geprobeerd het leerrijke aan het aangename te koppelen.

De kernleden van Ziekenzorg verdienen ongetwijfeld een woord van dank voor hun onbaatzuchtige inzet voor de zieke en eenzame medemens. Zij hopen dat er altijd kandidaten zullen worden gevonden om dit werk van naastenliefde verder te zetten.

9. Weduwen en Alleenstaanden (27)

Met deze vereniging werd in 1988 gestart door Maria Nackaerts-Willems; zij werd ook de eerste voorzitter. Het was de bedoeling deze mensen uit hun iso-

lement te halen en hun de mogelijkheid te bieden in een gezellig samenzijn hun ervaringen uit te wisselen en te bespreken.

Om de twee maanden kwamen zij samen in 't Kelderke onder de parochiezaal bij een kop koffie met gebak. Af en toe werd er een demonstratie gehouden, bij gelegenheid werd een spreker uitgenodigd of woonden zij een vergadering bij van een andere groep weduwen en alleenstaanden.

Met Kerstmis zorgde het bestuur voor een fijn kerstfeest in een gezellige sfeer. Om het werkjaar af te sluiten werd er jaarlijks in de maand juni een etentje opgediend.

Maria Naeckaerts-Willems heeft zich als voorzitter, samen met het bestuur, ingezet voor deze mensen tot haar overlijden in 2000.

Toen heeft Maria Lenaerts-Daems de taak van voorzitter op zich genomen en de werking van de vereniging verdergezet. De vereniging telde op dat ogenblik een 60-tal leden.

Eind 2002 werd de opgave haar te zwaar. Haar voorzitterschap werd door niemand overgenomen en in 2003 werd de vereniging ontbonden.

10. OKRA–Trefpunt Onze-Lieve-Vrouw van Troost Heverlee (28)

Op 11 januari 1994 werd in de parochie door enkele enthousiaste mensen de plaatselijke KBG (Kristelijke Beweging van Gepensioneerden) opgericht. Dankzij de inzet van de opeenvolgende besturen is de vereniging uitgegroeid tot een bloeiende groep die kan rekenen op trouwe leden. Ontelbare vergaderingen werden georganiseerd, de uitstappen in binnen- en buitenland droegen de goedkeuring van de leden weg, de bezoeken aan allerlei instanties werden geapprecieerd en droegen bij tot de algemene cultuur van de leden. Ook minder ernstige onderwerpen werden niet geschuwd. De jaarlijkse feesten rond Nieuwjaar en Pasen waren echte mijlpalen waarnaar de leden uitkeken. Het bestuur hield telkens rekening met de wensen van elk lid waardoor de afdeling een groeiende beweging was. Blikvangers waren natuurlijk de activiteiten in 2004 rond het tienjarig bestaan van de afdeling KBG Onze-Lieve-Vrouw van Troost Heverlee. De werking van de afdeling werden in het daglicht gesteld. De hobbytentoonstelling scoorde zeer hoog en trok een groot aantal bezoekers. Leden konden hun eigen werk of hun verzamelingen laten zien. Prachtige schilderijen, zelf geboetseerde beelden, patchwork en nog zoveel meer kon er door het publiek worden bekeken en beoordeeld. Verzamelingen ontbraken natuurlijk niet op het appel! De voorzitter Emiel Devroey en zijn medewerkers oogstten tijdens deze vieringen oprechte dank voor hun permanente inzet.

De wegtikkende tijd drukt natuurlijk een stempel op de samenleving. Zo ook kreeg de KBG, ten onrechte, de stempel een clubje van “oudjes” te zijn. Niets is echter minder waar en zeker niet in deze afdeling. De gepensioneerden hebben een brede interesse; aan het bestuur om deze verwachtingen in te lossen!

Om het imago op te poetsen heeft KBG-Nationaal beslist de vereniging om te dopen tot **OKRA trefpunt 55+**. **OKRA** staat voor **O**pen, **K**ristelijk, **R**espectvol en **A**ctief. Alle gepensioneerden die deze begrippen in hun vaandel dragen moeten er zich dus kunnen thuis voelen. De term **trefpunt 55+** verwijst naar de doelgroep. Deze naamswijziging heeft tot doel nieuwe initiatieven te nemen en de vereniging aantrekkelijker te maken voor jonggepensioneerden.

Sinds 19 april 2006 werd KBG Onze-Lieve-Vrouw van Troost Heverlee dus omgedoopt tot OKRA - trefpunt Onze-Lieve-Vrouw van Troost Heverlee. Deze omschakeling gebeurde vrijwel samen met het aantreden van een nieuw bestuur, dat zich volledig schaaft achter de doelstelling van OKRA trefpunt 55+.

Jongeren aantrekken is in deze tijd niet evident: er is een enorme keuze aan activiteiten om de vrije tijd in te vullen. Ook onze vereniging lijdt onder deze trend. Wij mogen echter gelukkig zijn want, ondanks het afhaken om gezondheidsredenen, blijft het ledenaantal constant, meer nog, sinds enkele maanden kunnen wij ons verheugen om enkele nieuwkomers.

Om de vereniging aantrekkelijker te maken voor jongere mensen, heeft het bestuur volgende wijzigingen doorgevoerd. Aan onze leden worden bijkomende, sportieve activiteiten aangeboden. Zo wordt, naast het petanquen, de kans geboden om op bepaalde dagen in groepsverband te fietsen en te wandelen. De moderne communicatiemiddelen worden ook gebruikt. Sinds 14 mei 2006 zijn

onze activiteiten, onze planning en onze verslagen op de voet te volgen via de website van de parochie www.olv-troost.be

De periode KBG Onze-Lieve-Vrouw van Troost Heverlee is een stevige schakel geweest in het sociaal leven van onze parochie; OKRA - trefpunt Onze-Lieve-Vrouw van Troost Heverlee kan met deze rijke erfenis de toekomst met vertrouwen tegemoet zien.

11. Pluswerking (29)

Met de Pluswerking werd in onze parochie begonnen in september 1994 onder impuls van pater Bernard Bruning. Kort daarna nam pater Ger-Jan Bruins de fakkel over. De Pluswerking richtte zich naar jongeren van 13 tot en met 18 jaar. Tot hun vormsel werden de jongeren in hun geloofsleven begeleid door de catechisten. Na hun vormsel konden de jongeren zich aansluiten bij de Pluswerking en op hun 18de jaar werd hun gevraagd in de leiding te stappen.

In de Pluswerking werd er aan het geloof een plaats gegeven binnen de leefwereld van deze opgroeiende jongeren. Dat gebeurde door allerlei doelgerichte activiteiten.

Een keer per maand hadden zij een bijeenkomst; meestal gebeurde dat in de pastorie in de A. Thiérylaan op zondag van 10 tot 12 uur. Die samenkomst begon altijd met een korte bezinning en dan werd er verder gewerkt rond een bepaald thema. Onderwerpen als welzijnszorg en broederlijk delen kwamen steeds terug.

De activiteiten gebeurden niet altijd binnen vier muren. Jaarlijks gingen zij o.a.

op weekend, ze maakten een fietstocht naar de Rotselaarse Plas en met Driekoningen gingen zij mee sterzingen in de parochie, daarbij zorgden zij ervoor dat warme chocolademelk klaar stond voor de kleine zangers. Ze hielpen ook bij het plaatsen van de kerstbomen en het opzetten van de kerststal. Ze zorgden enkele jaren geleden zelfs voor een nieuwe zelfgemaakte kerststal.

In juni 2005 werd de Pluswerking in de parochie stop-

gezet; er bleek geen interesse en/of bereidwilligheid te zijn om de leiding ervan over te nemen.

De begeleiders van de Pluswerking op onze parochie die samen met pater Bernard Bruning, opgevolgd door pater Ger-Jan Bruins, de verantwoordelijkheid droegen, waren achtereenvolgens Ingrid Vandenbempt, Bart Tossyn, Heidi Kockaerts, Carmen Van Gheluwen, Bert Smits, Zjef Vandenberghen en Sofie Peeters.

Inhuldiging
Pakenhof 1961

WSP-Heverlee 1982

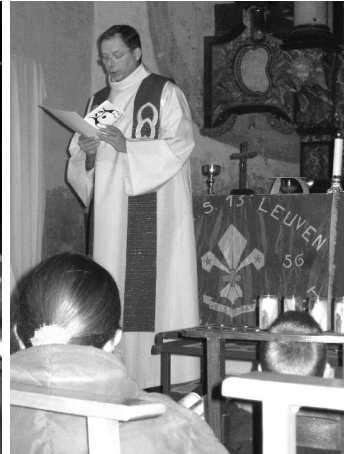

KAV 1958
Jeugdbewegingen

KWB

Een eerste koor

Parochiale werken

Ziekenzorg

Pluswerking - Sterzingen

Sterzingen 1957

KAV

KBG

BRONVERMELDING

1. *Zeven eeuwen augustijnen. Een kloostergemeenschap schrijft geschiedenis*
Dit boek werd gerealiseerd naar aanleiding van de tentoonstelling “Zeven eeuwen augustijnen” in de Sint-Pietersabdij in Gent van 28 september 1996 tot 5 januari 1997. Samenvatting door Staf Van Daele
2. Tekst door pater Bernard Bruning o.s.a. aangevuld door Staf Van Daele
3. Tekst door Staf Van Daele
4. Homilie van pater Ger-Jan Bruins o.s.a. omgewerkt door Hubert Hendrix
5. Boekje *Heverlee Onze-Lieve-Vrouw van Troost. Onze kerk 25 jaar* in 1982 gerealiseerd door de KWB. afdeling Onze-Lieve-Vrouw van Troost. Omgewerkt door Hubert Hendrix
6. *Armand Thiéry* door Maurits Smeyers. Jaarboek 1990-1991 van De Vrienden van de Leuvense Stedelijke Musea. Samenvatting door Staf Van Daele
7. Artikel in *Kerk en Leven* van 17 augustus 2005 door pater Wilfried Joosten o.s.a. omgewerkt door Hubert Hendrix
8. Inleidend woord door Wannes Vanderhoeven op het kennismakingsconcert op 1 oktober 1993. Samenvatting door Hubert Hendrix
9. Tekst door pater Ger-Jan Bruins o.s.a. aangevuld door Staf Van Daele
10. Tekst door Guy Martens
11. Omgewerkte tekst van Katrien Konings
12. Omgewerkte tekst van André Kockaerts
13. Omgewerkte tekst van Luc Van Gijsel en Guido Konings
14. Omgewerkte tekst van Philippe Barbaix
15. Tekst door Dirk Wouters aangevuld door Staf Van Daele
16. Omgewerkte tekst van Luc Van Gijsel
17. Omgewerkte tekst van Frie Dumont
18. Omgewerkte tekst van Kris Van Daele
19. Bijengesprokkeld door Hubert Hendrix in de officiële registers
20. Tekst door Constant Van Huyck aangevuld door Staf Van Daele
21. Omgewerkte tekst van Frieda Aerts
22. Feestrede uitgesproken op 18 oktober 1980 door Emiel Devroey, omgewerkt en aangevuld door Hubert Hendrix
23. Omgewerkte tekst van Jo Deman, de “Bedachtzame Zilvervos”
24. Omgewerkte tekst van Bob Boydens
25. Omgewerkte tekst van Jan Fonteyn
26. Omgewerkte tekst van Cécile Van Vlaenderen
27. Omgewerkte tekst van Maria Lenaerts-Daems
28. Omgewerkte tekst van Nieke Geets
29. Omgewerkte tekst van Sofie Peeters
30. Opgesteld door Johan Vandersaenen vanuit de intekeningen

SCHENKERS

1. Erecomité (30)

Anoniem: 25

Architectenbureau Archiduk
Wed. Asselberghs-Placklé
Paters Augustijnen
Dhr. en mevr. Barbaix-Vermeersch
Dhr. en mevr. Boydens-Holmens
Mevr. De Becker Frieda
Dhr. en mevr. de Crombrugghe Denis en Martine
Dhr. en mevr. Devroey E. en Pues M.L.
Dhr. en mevr. Devroye-Verschooten
Mevr. Goedseels Aline
Mevr. Grossen-Boelens
Dhr. en mevr. Haeck W-Claesen S./1954
Dhr. en mevr. L. Haeldermans-Gielen
Dhr. en mevr. Hendrix-Van Mierlo
Pater Herrebaut Etienne o.s.a.
Dhr. Janssens Guillaume
Dhr. en mevr. Janssens-Lowet
KAV Onze-Lieve-Vrouw van Troost Heverlee
KBC Bank Heverlee-Park
Kerk en Leven Onze-Lieve-Vrouw van Troost
Kinderkoor De Orgelpijpjes
Koor Organum Heverlee
Koor Wodan Skalden
Lectoren Onze-Lieve-Vrouw van Troost Heverlee
Apotheek Manderveld-Cleeremans
Zuster M. Dominica Moreau
OKRA - trefpunt Onze-Lieve-Vrouw van Troost Heverlee
Dhr. en mevr. Serverius-Devrindt
Dhr. en mevr. Smits-Bosmans
Wed. Spaey-Ottelohe
Dhr. Theunissen Lodewijk
Dhr. en mevr. Theunis-Wellekens
Uit dankbaarheid
Uitvaartverzorging Pues nv
Dhr. en mevr. Van Daele Staf-Van Vlaenderen Cécile
Fam Vandamme
Mevr. Vanden Eynden-Declercq
Dhr. en mevr. Vanderstraeten-Haesendonck

Dhr. en mevr. Vanermen-Huygens
Fam. Vanhooren
Bakkerij Vasant
Dhr. en mevr. Van Sever-Devroede
Dhr. en mevr. Verheyden-Carrijn
Fam. Vermeir-Pieters
WSP Heverlee-Leuven vzw
Zangvereniging Onze-Lieve-Vrouw van Troost
Ziekenzorg Onze-Lieve-Vrouw van Troost

2. Steuncomité (30)

Anoniem: 34

Fam. M. Ampter-B. Wellens
Mevr. Bex-Cools Clemence
Dhr. en mevr. Booten L -Wieland
Mevr. Bouillon-Nysen Marcel
Dhr. en mevr. De Rycker-Vandekerckhove
Dhr. en mevr. Devos-Watty
Dhr. en mevr. Heremans-Van Welde
Dhr. en mevr. Jacobs-Denil († Jennes H)
Dhr. Jan Kestens
Dhr. en mevr. Hubert Kindermans-Sempels
Dhr. en mevr. Luijismans-Bernard
Mevr. Emilia Mertens-Cox
Dhr. en mevr. Mols-Vanden Eynden
Dhr. en mevr. Oliviers M.-Vos I.
Mevr. Peeters Ivonne
Fam. G. Pitsi
Dhr. en mevr. Schepers Guy – Van Daele Dominique
Mevr. Schevernels Damiana
Scouts Onze-Lieve-Vrouw van Troost - Gidsen Anne Frank
Fam. Thomeer-De Volder
Dhr. Van Aelst Michel
Dhr. Van Daele Luc
Fam. Vandenbosch-Stevens
Dhr. Vandenbroele Ronny
Dhr. en mevr. Vanden Eynde-Meerkens
Dhr. en mevr. Van der Geeten-Aerts
Fam. Vandersaenen Johan-Kerckhofs Kris
Dhr. en mevr. A Vansumsen-Verstraeten
Dhr. en mevr. Wouters-Vanthienen

Woord van dank

Het vijftigjarig bestaan van deze parochie heeft vele mensen aan het werk gezet, waardoor op kleine schaal een dieper gemeenschapsgevoel groeide. Men is vooral gaan terugkijken naar hoe het allemaal begon. Mensen doen dat ook op die leeftijd. Ze gaan terug naar de streek waar ze geboren en getogen zijn. Alsof ze op zoek zijn naar een rode draad, die meer eenheid geeft aan hun leven. Het verschil tussen de leeftijd van deze parochie en deze van een mens is dat de parochie een opstoot kan krijgen naar een nieuwe toekomst. Nieuw omdat er niets meer kan zoals vijftig jaar geleden en ook niet nieuw omdat het gemeenschapsgevoel van toen ook vandaag nog de hartslag moet zijn van het kerk-zijn hier ter plaatse. Bij dit gouden jubileum willen wij dank betuigen aan alle gangmakers van de beginjaren, toen alles nog moest beginnen. Daarna kwam de grote bevraging en thans is de uitdaging even groot als vijftig jaar geleden. Dit boek heeft een nieuw bewustzijn geschapen en daarvoor danken wij allen die eraan hebben meegewerkt.

*Pater Bernard Bruning o.s.a.
Moderator pastores*